

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravišstvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četr strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

500letnica ljudovlade.

Švedska je obhajala zadnje dni me-
seca majnika 500letnico svoje ljudo-
vlade. V vrsti sodobnih jubilejev, ki
jih nikjer nikdar ne zmanjka, brez-
dvomno obletnica, ki je vredna, da se
ji posveti več pažnje. To je obletnica
ljudstva, ki se zaveda svojih pravic do
samovlade in samouprave, in ki svoje
svobode ne da pogaziti. Zgodovina
švedskega ljudstva — na Švedskem je
nekaj nad 6 milijonov prebivalcev —
daje temu narodu sijajno spričevanje,
da ni nikdar dovolil, da bi nad njim
trajnejše zavladal absolutizem. V do-
bi, ko stokajo razne države Evrope v
sponah komunističnega, fašističnega
ali nacionalističnega absolutizma, je
švedski jubilej tem bolj pomenljiv, ker
je ne samo spomin, ampak hkrati opo-
min.

Pred 500 leti — 27. maja 1435 — je
bilo, ko so se švedski kmetje, ki so se
pod vodstvom rudarja Engelbrekta
zmagovito vojskovali zoper Dance, v
zvezi z zastopniki plemstva, duhovst-
va in meščanstva zbrali na prvem držav-
nem zboru v Arbogi, ki se je iz nje-
ga razvilo poznejše stanovsko zastop-
stvo švedskega ljudstva. To ljudstvo je
vedno znalo uveljaviti svoje pravice
tudi, ko so nad njim zavaladali kralji.
Po drugih državah so bili kmetje tak-
rat in še dolgo pozneje sužnji plem-

stva, na Švedskem pa so bili ne samo
svobodni, ampak tudi odločilni čini-
telj v državi. So tudi bili časi, ko so
na Švedsko legli oblaki absolutističnega
vladstva, toda samozavest ljudstva
in odločnost njegove volje je te oblake
pregnala in zopet je zasijalo nad Šved-
sko solnce ljudovlade in samouprave,
ki sega do poslednje občine, ležeče vi-
soko v hribih.

Početkom preteklega stoletja (leta
1809) je ta država dobila ustavo, ki je
še danes v veljavi. Z zakoni leta 1865
in 1867 se je stanovski državni zbor
spremenil v parlament, na mesto stan-
nov so stopile stranke. V njih prihaja
do izraza na podlagi svobodne politič-
ne opredelitve in svobodne izbire po-
litičnega zastopstva nepopačena ljud-
ska volja. Ta volja ima za šboj 500let-
no zgodovino razvoja, boja in zmag, ki
so bile omogočene tako, ker je ljudstvo
ohranilo neskaljeno zavest o svojih
svoboščinah in pravicah, ki so se mu
morale vedno vrniti, ko je izginilo ab-
solutistično in diktatorsko medvladje.
Za ostali svet pa je ta 500letni jubilej
živ dokaz, da so najtrdnjše države ti-
ste, kjer ljudstvo samo sebe vlada in
se more narod istovetiti z državo, ter
da je volja in pravo ljudstva normalno
stanje, diktatura in absolutizem pa ne-
zdrav, abnormalen pojav.

Ali ni to zanimiva fotografija parla-
menta?!

V DRUGIH DRŽAVAH.

**Novo povolitveno vlado na čehoslo-
vaškem** je sestavil prejšnji ministrski
predsednik Malypeter. Tokratna vlada
je tretja Malypetrova in štirinajsta od
ustanovitve republike. Nova vlada je
sestavljena takole: agrarci imajo 4 mi-
nistre, čehoslovaški socijalni demokrati
3, narodni socijalisti in ljudska stran
ka 2, obrtniki, nemški agrarci in soci-
jalni demokrati po 1, 2 ministra sta kot
strokovnjaka izven strank. Vlada je do-
bila samo 3 nove ministre, ostalih 13
je bilo vzeti iz dosedanje vlade. 10 mi-
nistrov je ohranilo dosedanje portfelje,
3 so prevzeli druga mesta, 2 sta izpad-
la. Vlada bo razpolagala v parlamentu
s 166 poslanci z 32 glasovi večine v na-
rodni skupščini in 14 glasovi večine v
senatu.

Kriza francoske vlade. Radi nezaup-
nice v parlamentu je odstopila dne 31.
majnika Flandinova vlada. Flandin je
hotel imeti od zbornice obširna poob-
lastila, da bi zaščitil francoski frank.
Trdijo, da so pobegnili špekulanti v
kratkem preko francoske meje s peti-
mi milijardami frankov. Flandin je
ostal s svojim predlogom glede zaščite
franka v manjšini in radi tega je od-
stopil z vsemi ministri. Predsednik re-
publike je poveril sestavo nove vlade
predsedniku parlamenta Ferdinandu
Bouissonu.

Nova francoska vlada. Bouissonu je
hitro uspelo, da je sestavil koncentra-
cijsko vlado, v kateri so zastopane
zmerne stranke brez socijalistov in ko-
munistov. V vladi je več takozvanih ne-
odvisnih socijalistov, ki so bili nekoč
gromovniki marksizma. Nova Bouisso-
nova vlada, ki je bil nekoč zagrizen so-
cijalni demokrat, se vobče nagiblje k
levici in se je predstavila zbornici dne
4. junija, kjer ji je zagotovljena ogrom-
na večina.

Italija mobilizira dalje. Smo že po-
ročali, da je Društvo narodov na pri-
zadevanje Angležev spravilo z dnev-
nega reda spor med Italijo in Abesi-
nijo. Kljub mirni rešitvi sporne zadeve
Italija naprej mobilizira in je poklical
Mussolini kot minister vojske pod oro-
žje tri nove divizije in med temi dve
diviziji miličnikov.

Nemčija se trudi na vso moč, da se
izvije iz osamelosti, v katero je prišla,
in da poskusi s svojimi načrti razbiti
koalicijo velikih in malih držav, ki so
združene proti njej, ter si ustvariti svoj
lasten blok za doseg nemških ciljev.

V NAŠI DRŽAVI.

Klub Jevtičevih poslancev. Dne 2. ju-
nija je bil ustanovljen v Beogradu klub
poslancev z Jevtičeve liste. Za predse-
dnika kluba je bil soglasno izvoljen pred-
sednik vlade g. B. Jevtič.

**Opredelitev slovenskih senatorjev in
poslancev v bodoči skupščini,** ki se je
sestala dne 3. junija. Dne 31. maja je
sklical v Ljubljano minister dr. Drago
Marušič posvetovanje slovenskih sena-
torjev in novoizvoljenih poslancev z
Jevtičeve liste. Sestanku so prisostvo-
vali vsi senatorji ter poslanci, razven
dveh, ki sta bila zadržana. Minister
Marušič je podal ob tej priliki politič-
no poročilo in govoril o delovnem pro-
gramu vlade in skupščine. Marušiče-
vemu govoru je sledila debata, v ka-
tero so posegali razni senatorji in po-
slanci. Ob koncu konference je pred-
lagal senator Pucelj za predsednika
senatorjev in poslancev iz dravske ba-

novine poslanca Ivana Mohoriča, biv-
šega ministra in tajnika trgovske zbor-
nice v Ljubljani. Za podpredsednike so
bili izvoljeni senator Ivan Hribar ter
poslanca advokat dr. Režek iz Novega
mesta in mariborski odvetnik dr. And.
Veble, za tajnika poslanca dr. Fux iz
Ljubljane in dr. Koce, za blagajnika
poslanca inženier Zupančič in Janže-
kovič s Košakov pri Mariboru.

O parlamentu piše »Jutro« (2. junija):
»V parlamentarnih državah večinska
stranka postavlja vlado in je za njo od-
govorna. V naši državi je parlament
brez vpliva na sestavo vlade in mi-
nistri po naši ustavi parlamentu sploh
niso odgovorni. Kdor le primitivno po-
zna naš najnovejši razvoj, ve da so vla-
de, ki so prihajale v zadnjih letih na
upravo države, imele in to dostikrat v
najvažnejših resorih ministre, ki niso
bili iz vrst JNS, in ve tudi to, da je na-
rodna skupščina ponovno izglasovala
odredbe, ki jih po večini ni odobraval,
ker mora svojo zakonodajno oblast si-
cer ne formalno, pač pa dejansko deli-
ti z vlado, ki je neodvisna od zaupanja
ali nezaupanja poslancev in senatorjev.«

Evharistični kongres. Čas prijav za evharistični kongres se nagiba h koncu. Župnije, ki doslej tega niso storile, naj takoj ugotovijo število udeležencev kongresa ter število v smislu izdane vprašalne pole prijavijo. Polo je treba podpisati in označiti župnijo. Prijaviti je tudi tiste, ki žele skupna prenočišča, za kar je treba plačati 3 Din za vse dni kongresa. Začele so se že tudi razpošiljati kongresne knjižice in znaki. Znak sta dve vrsti: eden v medenini po 1 Din, eden v tombak-kovini po 2 Din. Kongresna knjižica obsega 64 strani. Naslovna stran prinaša sliko Kristusa Kralja, kakor je vpodobljena na kongresnem znaku. Na drugi strani ovitka je treba vpisati ime ter župnijo in potrdilo župnijskega pripravljalnega odbora. Prvi dve strani obsegata navodila za prejem duhovnih dobrot, predvsem odpustkov. Tretja stran prinaša podobo visoke zaščitnice našega kongresa Marije Pomagaj iz Brezje. Na četrti strani je pozdrav Mariji Pomagaj. Sledi podroben spored vseh kongresnih prireditev. Osem strani zavzemajo navodila za udeležence (rediteljstvo, informacijska služba, glavna pisarna, zdravniška služba, žigosanje izkaznic, potovanje v Ljubljano, navodila za bivanje v Ljubljani, kolodvorski misijon, navodila za obisk stadionskih prireditev, udeležba pri sprevedih, cerkve, stanovska zborovanja, narodne noše, prehrana, stanovanja, posebna zdravniška navodila itd.) Z ozirom na množice, ki bodo prišle v Ljubljano, so taka navodila nujno potrebna. Udeleženci naj jih skrbno prečitajo, župnijski pripravljalni odbori pa naj udeležence podučijo o vseh navodilih. Nadalje prinaša knjižica potrebne podatke glede voznega reda na železnici in na avtobusnih progah. Sedem strani obsega besedilo vseh pesmi, ki jih bo na kongresu ljudstvo pelo. Verniki naj pojejo vse te pesmi le na podlagi besedila v kongresni knjižici. 14 strani knjižice je posvečenih »Vodniku po Ljubljani« z načrtom Ljubljane, v katerega so vrisana vsa za kongresne prireditve pomembnejša mesta. Ta bo vam omogočil svobodnejše gibanje po mestu in razbremenil kongresno rediteljsko ter informacijsko službo. Nadaljne strani prinašajo oglase raznih tvrdk, ki so s tem bistveno omogočile izdajo knjižice. Hrbtna stran ovitka vsebuje odlok o polovični vožnji. Knjižica z znakom stane 5 Din (odnosno z boljšim znakom 6 Din). Župnije, ki knjižice in znake prejmejo, naj nedomoma pričnejo z razprodajo. Ponovno opozarjamo, da morajo imeti vsi udeleženci kongresa znak in knjižico. Brez teh dveh nihče ne bo mogel v Stadion in k sprevedom. Izvzeti so samo otroci pri mladinskem nastopu dne 29. junija zjutraj.

Ukrepi za evharistični shod. Na evharistični shod v Ljubljano pošlje sveti Oče kot svojega delegata poljskega kardinala dr. Hlonda. Zunanje ministrst-

vo je dalo radi sprejema papeževskega delegata v Ljubljani dne 28. junija pravosodnemu in notranjemu ministrstvu posebna navodila. — Radi kongresa se bo šolski pouk na osnovnih šolah v dravski banovini po odloku prosvetnega ministra zaključil že dne 22. junija. Da bi se obisk šolske mladine pri mladinskih kongresnih prireditvah dne 29. junija ob 8. uri zjutraj na Stadionu vršil v redu, se je glavni pripravljalni odbor obrnil s prošnjo na prosvetno ministrstvo, naj to zadevo priporoči učiteljstvu. Prosvetni minister je tej prošnji ugodil ter dal potrebna navodila prosvetnemu oddelku banske uprave v Ljubljani. Predsednik vlade je dovolil vsem državnim uradnikom,

ki bi se hoteli udeležiti evharističnega kongresa, potrebni dopust.

Sv. Anton na Pohorju. Na god sv. Antona Padovanskega se vrši tukaj velik cerkveni shod romarjev, ki pridejo od blizu in daleč, da se priporočijo sv. Antonu, čudodelniku in priprošnjiku v vseh življenjskih neprilikah. Pride tudi do 14 duhovnikov, ki že prejšnji dan delijo tolažbo v spovednicah pozno v noč. Romarji, udeležite se tudi letos romanja k Sv. Antonu! — Cerkevni shod z dvojnimi sv. opravilom je tudi na binkoštni ponedeljek, če tudi ponekod ne praznujejo tega dne, mi pa ga, ker se držimo pravila: Star Bog, stara vera, stare krščanske navade, stari običaji in tak običaj je romarski shod na binkoštni ponedeljek.

HIMNI ZA EVHARISTIČNI KONGRES.

Objavljamo tukaj note za himni, ki se bosta peli na evharističnem kongresu v Ljubljani. Besedilo »Povsod Boga« je nekoliko izpremenjeno od dosedanjega. Da bomo vsi enotno peli, je potrebno, da se tega besedila takoj navadite, kakor tudi melodije. Svetujemo, da vsi te note izrežete iz »Slovenskega gospodarja« in vaš domač organist naj vam jo v nedeljo po sv. maši zaigra na koro, vi pa se jo naučite. Tudi za druge prilike se bo odslej potrebovala in uporabljala le ta skladba, kakor jo danes objavljamo. — Pevski zbori, odločite se za kongres, da boste med sprevedom lepo popevali! Naše domače pesmi naj donijo v zbranem petju po Ljubljani! — Odpovejte se čemurkoli morete se še odpovedati, samo da spravite skupaj denar za Ljubljano! Teh slovesnosti ne sme nihče zamuditi, ki le količkaj more spraviti skupaj denar za stroške!

Pozor! Pozor!

Za čiščenje presvetega Rešenjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

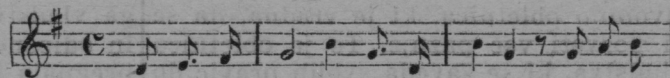
ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo obrezo in Din 20.— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri

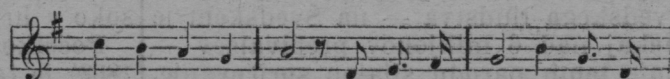
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Povsod Boga.

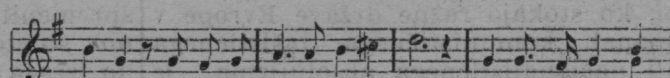
Moreau.

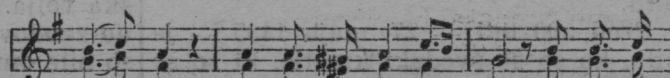
Povsod Bo - ga, lju - blje - na Ma - ti, mi ho - če.

mo povsod Bo - ga: naj vla - da Bog, Kralj naš in

O - če, Gospod je zemlje in ne - ba. Svoj bla - goslov, Ma -

ri - ja, po - šlji iz raj - skih dalj, Povsod Bo -

ga, On je naš O - če, povsod Boga, On je naš Kralj. Povsod Bo -

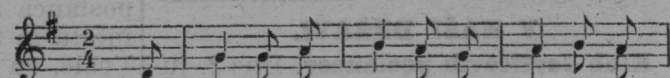

ga, On je naš O - če, povsod Bo - ga, On je naš Kralj!

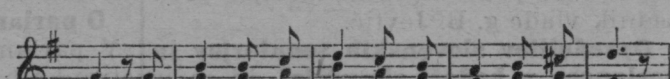
Himna sv. R. Telesa.

P. Krizostom.

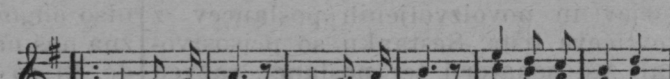
Dr. Jos. Čerin.

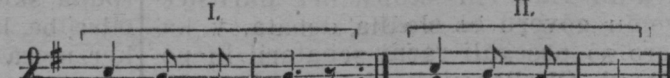
Mo - goč - no se dvig - ni nam spev iz sr -

ca v pozdrav Re - še - ni - ku, Vla - dar - ju sve - ta!

Kristus kra - ljuj! Kristus zma - guj! V ho - sti - ji sve - ti

I. nam go - spo - duj!

II. nam go - spo - duj!

NOVICE
Osebnosti.

Dva župnika 70letnika. Dne 2. junija je obhajal 70letni jubilej g. Robert Vavčič, ki vrši kot vpokojenec župnijske posle v Gotovljah. Jubilant se je rodil na Češkem. Bogoslovje je študiral v Mariboru. Kaplanoval je pri Sv. Emi, Slov. Bistrici, Vojniku in pri Novi cerkvi, kjer je bil tudi provizor. Župnik je bil pri Sv. Jederti nad Laškim in v Gotovljah, kjer vrši kot vpokojenec po smrti tamošnjega župnika M. Agreža župnijske posle. — Drugi 70letni jubilant je g. župnik Alojzij Šoba, ki župnikuje na Zdolah pri Brežicah 38 let. G. Šoba je rodom iz Vidma in je prejel mašniško posvečenje leta 1891. Znan je kot eden najbolj gorečih duhovnikov. Slovi kot širitelj pogostega sv. obhajila in je nad vse udan nebeški Materi, kateri se ima zahvaliti za velike uspehe v dušeskrbi. Njegovo udanost do Marije dokazuje dejstvo, da ni bil nobeden Slovenec tolikokrat v Lurdu, kakor g. zdolski svetnik. — Obema jubilentoma naše čestitke z željo, naj ju Bog ohrani kot vneta in požrtvovalna delavca v vinogradu Gospodovem!

Smrt vzgledne matere. Dne 31. maja je zatisnila v Gospodu oči po dolgi in vdano prenašani bolezni v Mariboru gospa Alojzija Golob, rojena Štern v starosti 60 let. Blagopokojna je bila v mladosti znana pevka, ki je slovela s svojim glasom po rojstni župniji Gor. Polskava. Bila je mati mariborskega urednika g. Fr. Goloba. Pogreb dobre matere, ki je v mučni bolezni zelo veliko trpela, se je vršil ob obilni udeležbi v nedeljo dne 2. junija na pokopališču na Pobrežju. Rajni materi in v bolezni mučenici svetila večna luč, žalujočemu možu, hčerki ter sinu naše iskreno sožalje!

Nesreče.

Smrt vsled padca. V Mariboru v Sokolski ulici je omahnil z nove stavbe v globino 36letni Jakob Kaiser, pomožni delavec iz Bresterice pri Kamnici. Pri padcu je priletel na betonska tla in obležal s počeno lobanjo. V mariborski bolnici je podlegel poškodbam.

Dva požara. Sp. Polskavo pri Pragerkem je zadela v razdobju enega tedna kar dvojna požarna nesreča. Najprej je izbruhnil ogenj predpoldne v gospodarskem poslopju posestnice Martinšek v bližini Orthaberjevega mlina. Pogorelo je Martinšekovo poslopje do tal in s slamo krita hiša sosedu Šprogarja. En teden zatem se je pojavil rdeči petelin v gospodarskem poslopju posestnika Soršaka. Zgorelo je poslopje in delno tudi hiša. Gasilci so bili pri obeh požarih požrtvovalno na delu in rešili, kar je bilo mogoče.

Domačija na Pohorju pogorela. Na Smolniku nad Rušami je upepelil požar stanovanjsko in gospodarsko poslopje posestniku Frideriku Glaserju. Škoda znaša 25.000 Din. V hiši stanujoči drvar je ob vse.

Smrtna nesreča na Muri. Pri Petanjcih-Radencih je naložil brodar v svoj čoln 11 oseb, da bi jih prepeljal proti večeru preko močno narasle Mure. Valovi so zanesli čoln v leseno ogrodje broda in radi sunka so popadali vsi potniki v vodo. Med ponesrečenimi je bil tudi orožniški kaplar Aleksander Šota, ki je z največjo požrtvovalnostjo in v lastni smrtni nevarnosti rešil iz valov Mure dve osebi. Velika nesreča je zahtevala samo eno smrtno žrtev in sicer Antona Horvat iz Zurmanca v srezu Krapina. Rešila se je celo stara žena Terezija Zupan. Oprijela se je prevrnjenega čolna. Valovi so gnali čoln dva kilometra od kraja nesreče in je obtičal pod kolesjem Omarjevega mlina. Na ta način si je ženska otela življenje. Vzrok nesreče je gotovo ta, ker je bil čoln premajhen ter preveč poln.

Posestnica pogorela. V Makolah je uničil ogenj domačijo posestnice Marije Mesarič in povzročil škodo 14.000 dinarjev.

Požarne nesreče v Podsredi. Trg Podsredo so obiskale v osmih tednih tri požarne nesreče. Zadnji podtaknjeni požar je uničil gospodarsko poslopje Ivana Kosa.

Občutna požarna nesreča je zadela posestnika in župana Antona Radkoviča v Brezovici pri St. Jerneju na Dol. Požigalčeva roka mu je zanelila s pomočjo bencina gospodarska poslopja. Škoda znaša 150.000 Din.

Strahovita potresna nesreča je zadela dne 31. maja v severnozahodni Indiji v Beludžistanu precej obširno pokrajino med mestoma Quetta in Kalat. Na tem ozemlju je ob življenje več desetstisoč ljudi in so skoro vsa poslopja uničena. Računajo, da je ubitih štiri petine prebivalstva. V Quetti sami je bilo zasutih 30.000 ljudi. Edina zveza s po potresu prizadetimi kraji je brezžični brzojav. Najbolj prizadeto mesto Quetta je veliko trgovsko mesto, važno železniško križišče in vojaška postojanka. Vojaško letališče v omenjenem mestu je uničeno in je ob življenju 43 letalcev.

Razne novice.

Sprejem v knezoškofijsko dijaško semenišče v Mariboru. V dijaško semenišče se sprejemajo zdravi, pravno nepokvarjeni dečki, ki so doma v lavantinski škofiji in so dovršili z dobrim uspehom osnovno šolo ali kak razred klasične gimnazije in imajo namen po končanih gimnazijskih študijah vstopiti v mariborsko bogoslovje. Prošnje za sprejem se morajo najpozneje do dne 31. julija t. l. poslati po domačem župnem uradu na kn.-šk. ordinariat v Mariboru. Nekolekovani prošnji

je treba priložiti: rojstno-krstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo ter premoženjski izkaz. Razen tega se morajo vsi prošniki zadnje dni julija, ako tega niso prejeli, osebno predstaviti semeniškemu ravnateljstvu. Glede sprejemnega izpita za gimnazijo pa velja sledeče: Za vpisovanje v prvi razred klasične gimnazije v Mariboru se morajo vložiti s 5 Din kolkovane prošnje na ravnateljstvo tega zavoda do 25. junija. Sprejemni izpiti bodo dne 1. julija. Za sprejem je potrebna najnižja starost 10 let, najvišja starostna meja pa je 13 let. Prošnji za sprejem v gimnazijo je treba priložiti rojstno-krstni list in šolski izkaz. Dečki, ki bodo delali sprejemni izpit in nameravajo prositi za sprejem v dijaško semenišče, se naj kar po opravljenem izpitu predstavijo semeniškemu ravnateljstvu. — Ravnateljstvo kn.-šk. dijaškega semenišča v Mariboru, Koroševa ulica 12 (nasproti klasični gimnaziji).

Proti bolgarskim prodajalcem zelenjave. Na mariborski trg so vozili bolgarski vrtnarji iz Varaždina zelenjavo in jo prav poceni prodajali. Zadnje soboto dne 1. junija so na mariborskem trgu pometali Bolgarom zelenjavo na tla in jo pohodili. Nastop proti Bolgarom so organizirali mariborski vrtnarji.

Nedolžna žrtev. V dan šnji številki poročamo, kako je streljal na Kranjskem neznanec na dva orožnika na Vrhpolju pri Moravčah in sta žandarja podlegla poškodbam v ljubljanski bolnici. Na delu je tudi s celo tolpo po Dolenjskem tolovaj Urbanč. Radi pojava dveh roparjev je orožništvo z vso paro na delu, da izsledi lopova. Na Otoku, občina Bočna pri Gornjemgradu, so naleteli orožniki ob priliki patroliranja na neznanca in ga pozvali, naj počaka. Ker pozvani ni obstal, so padli streli in zadeli nedolžnega smrtno. Dognali so, da je ustreljeni domačin Ivan Černešek, star komaj 26 let.

Najdeno truplo že dolgo pogrešanega rudarja. Začetkom meseca marca je neznan kam zginil v Trbovljah rudar Franc Dolšek. V gošči ob cesti proti Mariji Reki je naletel te dni pastir na močno razpadlo moško truplo, v katerem je prepoznala žena pogrešanega Dolšeka svojega moža. Način smrti je zagonetka. Dolšek je zapustil ženo s 4 nepreskrbljenimi otroki.

25letnica smrti znamenitega nemškega učenjaka. Dne 27. majnika je minulo 25 let, kar je umrl eden najbolj znamenitih učenjakov dr. Rob. Koch. Rodil se je 11. X. 1843 v Klaustalu v Harzu na Nemškem. Po poklicu je bil zdravnik. Tekom svojega tolikanj plodonosnega življenja je odkril naslednje bacile kot povzročitelje glavnih človeških bolezni: bacil jetike, kolere, legarja, davice, spalne bolezni in tetanus (krč vsled zastrupljenja rane). Rob.

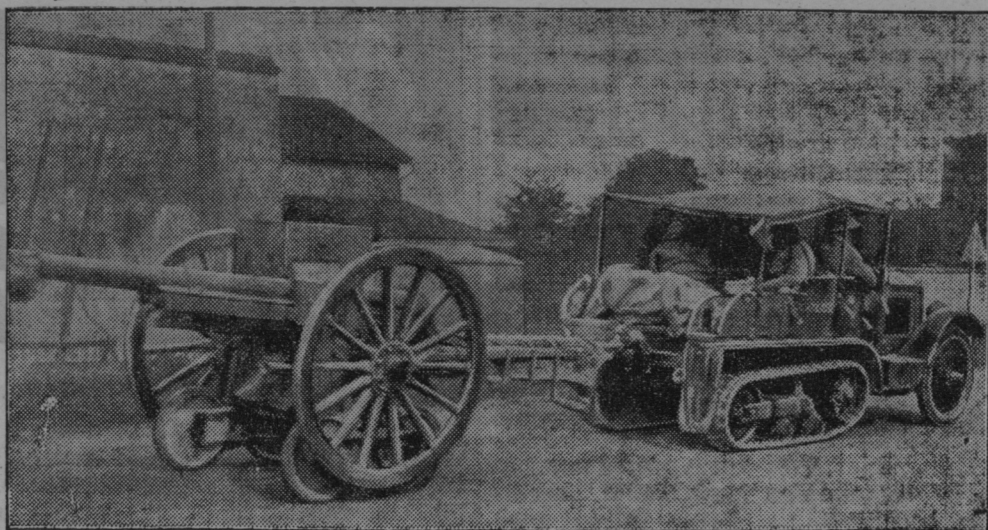
Knjižnica »Slov. gospodarja«.

1. Zemljiška knjiga, 5 Din.
2. Kako si sam izračunam davek, 4 Din.
3. Zaščita kmetov v Jugoslaviji, 5 Din.
4. Predpisi o cestah in prometu, 14 Din.
5. Zakon o volitvah narodnih poslanec, 8 Din.
6. O bolnišnicah in bolniških pristojb., 5 Din.

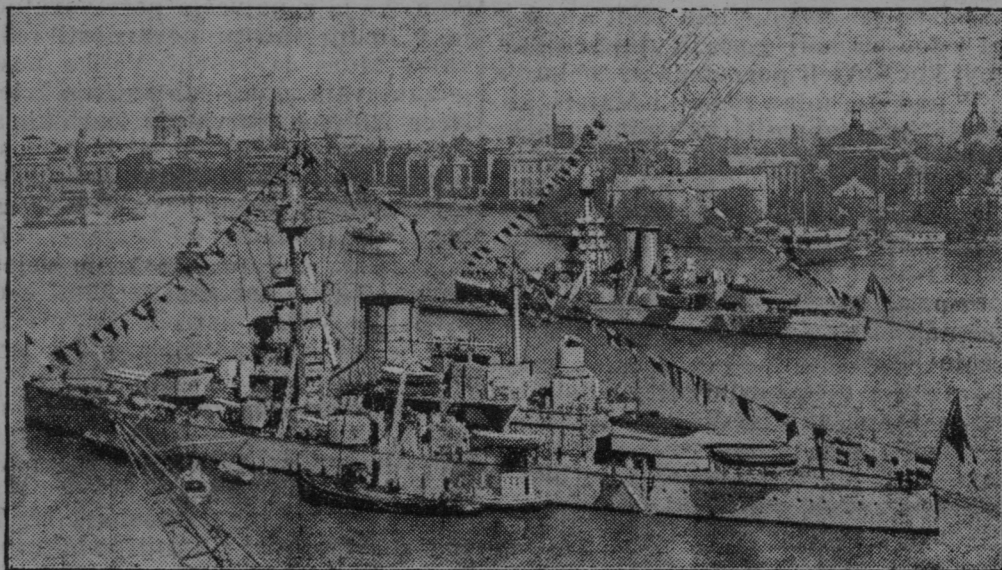
Naročniki »Slovenkega gospodarja« plačajo samo polovico!

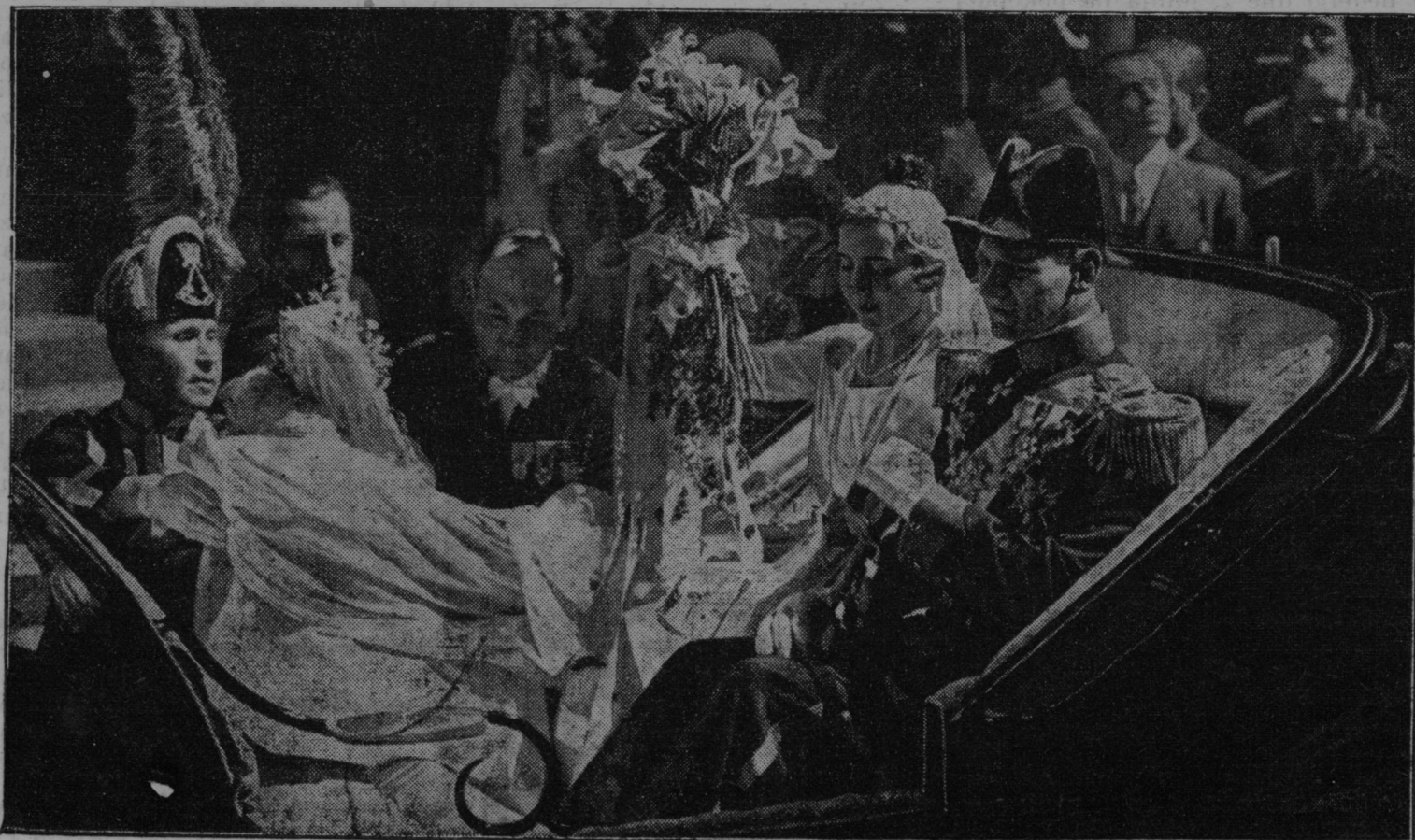
Nemški zakonski par Forster na ženitovanjskem potovanju v čolnu preko Atlantskega oceana. Mladi mož in žena sta na morju že od novembra 1. l. in se nameravata izkrcati v Braziliji.

Motorizirani poljski topovi na Francoskem.

Ob priliki poroke danskega presotolonaslednika sta bili v Stockholmu zasidrani švedski bojni ladji v zastavah.

Danski prestolonaslednik se pelje po poroki po okrašenih ulicah Stockholma, kjer ga pozdravljajo Danci in Švedi.

Kochu gre zasluga odkritja bacila, ki povzroča pri živalih vrančni prisad.

30letnica bitke pri Čušimi. Dne 28. maja je minilo 30 let od pomorske bitke pri Čušimi, v kateri so uničili Japonci rusko baltiško brodovje, ki je plulo iz Baltiškega morja krog vse Evrope, Afrike in Azije v vzhodno Azijo na pomoč vzhodnemu ruskemu brodovju v rusko-japonski vojni. Od 36 ruskih bojnih ladij, ki so se spustile v boj z japonskim vojnim brodovjem, je priplula samo ena srečno v luko Vladivostok. Vse druge, izvzemši nekaj lahkih križark in prevoznih ladij, ki so pribežale v nepristranska pristanišča, so potopili Japonci.

Klub stoletnikov ali Metuzalemov obstoja v Londonu. Klub šteje na celém svetu 6000 članov in med temi je 123, ki so pravi stoletniki.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—58. Najmodernejše urejen za operacije. Najnovejši zdravilni aparati. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. Prosta izbira zdravnikov.

Strašna novost! Še nikoli! Svila po 11 Din. Stermecki, Celje.

Obžalovanja vredni slučaji.

Rop na Mariborčanko. V petek dne 31. maja se je splazil v Vetrinjski ulici v Mariboru kmalu popoldne v stanovanje zasebnice Eleonore Hambeck neznanec in se lotil tatinskega posla. Ko se je vrnila Hambeckova iz kuhinje v sobo, je zagledala tujca, ki si je polnil žepe z njenimi dragocenostmi. Vlomilec je pobasal zlatnine za 10.000 Din in en samokres. Hambeckova je začela pri pogledu na tolovaja vpiti na pomoč, a jo je neznanec zagrabil za vrat ter jo udaril s pestjo po glavi, da bi jo onesvestil. Vrgel jo je v sosedno sobo in zaklenil. Na obupne klice je prihitel na pomoč njen brat Rajmund, ki je planil proti vlomilcu in ga zagrabil za roke. Neznanec se mu je zmuznil in

udaril Rajmunda s pestjo po glavi ter pobegnil. Na vpitje iz hiše se je zbralo več ljudi spodaj na cesti in dva moška sta zgrabila bežečega napadalca in ga predala stražniku. Gre za nekega 42-letnega Hajredina Serdaroviča iz Banjaluke, ki je po poklicu natakari in je bil že večkrat predkaznovan.

Vlom v trgovino. V Spodnjem Radvanju pri Mariboru je bilo vlomljeno v trgovino Alojza Pšundra in odnešena raznega blaga za 8000 Din.

Neznanec skočil v Dravo. Z glavnega mosta v Mariboru se je pognal v Dravo 16—17 letni fant, kojega osebnost je še neznana.

Vinski tatovi so obiskali posestnika Jožefa Domadenika v Zgornjih Hočah in so mu odnesli 400 l vina ter 50 l žganja. Škoda 3400 Din.

Umor — posledica nedovoljenega življenja. Dne 28. maja je zaklal s kuhinjskim nožem 37letni Janez Junger v Dežni pri Podlehniku pod Ptujem 35-letno Lizo Hostnik, posestnico ter vdovo. Zločin je bil izvršen v prepiru, ker je moral plačevati poročeni Junger Hostnikovi vzdrževalnino za dva nezakonska otroka. Morilec se je sam javil oblasti z izgovorom na razburjenost.

Vlomilca na ljubljanskem velesejmu so iztaknili in zaprli. Kradel je iz pavilijonov razne mehanične predmete. Usodepolno je bilo zanj, ker se je preveč navlekel na velesejmu pokradenega vina in zaspal v telef. celici, kjer so ga izsledili. Gre za 27letnega brezposelnega šoferja Leona Podboršeka, rojenega na Dunaju in pristojnega v Ljubljano. Aretirani uzmovič je že star znanec ljubljanske policije.

Vlom v župnišče. Na Vrhniki pri Ljubljani je bilo vlomljeno v župnišče. Vlomilec je odnesel iz pisarne 397 Din, iz blagajne pa 10.200 Din ter razne hranilne knjižice. Po opravljenem tatinskem poslu je izpil tri četrt litra slivovke in odmotovil pijan v temno noč.

Nevaren tat pod ključem. Orožniki iz Kamnika so zaprli nevarnega tatu Antona Pestotnika iz Velike Lašne pri Kamniku. Aretirani je že inel večkrat posla z roko pravice. Kradel je hranilne knjižice in predvsem kolesa. Ukradena kolesa je oddajal svojemu pajdašu Francu Roglju iz Vogelj pri Senčurju, ki je ukradeno blago prav poceni dalje prodajal. Oba uzmoviča so izročili sodišču v Kamniku.

Drzen vlomilec na delu. Dalje časa je že na delu po Dolenjskem zloglasni vlomilec Jožef Urbanč iz Mrtvic pri Krškem. Lopov je star 29 let in ima krog sebe celo tolpo. Njegov zadnji zločin je vlom v stanovanje prevzitarice Barbare Žlogar v Rosalnicah pri Metliki. Odnesele je gotovine in raznih drugih predmetov za 5000 Din.

Tolovaj ustrelil 2 orožnika. Orožniki v Moravčah na Kranjskem so prejeli obvestilo, naj pohitijo na Vrhpolje, kjer tiči v hiši bajtarice Brigitte Gaberšek človek, ki kaže že na zunaj, da ne hodi po pošteni poti. Na zasledovanje sta se podala 40letni komandir Franc Vričko in 35letni podnarednik Franc Štefanič. V omenjeni bajti sta našla neznanca in ga pozvala, naj se izkaže, kedo odkod in kaj da je. Mesto izkaznice je potegnil zločinec samokres in oddal na orožnika, katera je zadel v trebuh, več strelcev. Težko ranjena sta imela še toliko moči, da sta tolovaja trikrat zabodla. V borbi je ropar še enkrat ustrelil in krogla je zdrobila komandirju kost na roki. Ranjena orožnika so prepeljali v bolnico v Ljubljani, kjer je Štefanič podlegel krogli dne 31. maja, komandir Vričko pa dne 1. junija. Tolovaj je pobegnil in pustil v koči le revolver. Za beguncem so pričeli številni orožniki pogon.

Skrajna surovost v pijanosti. Redov Leopold Peterlin, doma iz Rov pri Vel. Laščah na Kranjskem, je igral v krčmi Ramšar pri Stranjah v okolici Kamnika na harmoniko. V gostilni je bila zbrana večja družba. Posestnik Seno-

Rekord tolovajstva.

V Neaplju na Italijanskem so zgrabili leta 1771 proslulega tolovaja, ki se je pisal Braun Gullo. Pri prvi zasližbi je priznal 75 umorov.

Sila v enem litru bencina.

Malokateri si zamore predstavljati, koliko konjskih sil se skriva samo v enem litru bencina. Vzemimo, da bi imeli na razpolago tak motor, kjer bi se ne izubilo prav nič na moji. Za ta slučaj bi porinil 1 l bencina obložen tovorni avto od 10 ton po serpentinah 300 metrov visoko.

Če bi bil celoten denar v ameriških Združenih državah v prometu in

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Značilno za takratne razmere je, da je zapisala izpraševalna komisija v zadevni zapisnik neverjetno ugotovitev o Balonovi sposobnosti poučevanja samo v njegovem maternem jeziku, dasi je nemščino resnično najmanj toliko obvladal kakor slovenščino, za katere presojo dunajski gospodje v obče niso bili, ker sami trdni Nemci, niti najmanj kompetentni ali poklicani. S to opazko v sicer sijajnem spričevalu so Balonu zlohотно in namerno onemogočili nastavek na kaki štajerski kmetijski šoli, ker ni bilo nobene slovenske, niti dvojezične.

Sledilo je Balonovo imenovanje s strani štajerske deželne uprave — po zaslugi dobrotvorca, resnično plemenitega pišečkega graščaka barona Moscona — za začasnega vinarskega komisarja v zadevah trtne uši, a 1. junija 1893 je bil imenovan za stalnega deželnega vinarskega komisarja kot deželni uradnik v Gradcu.

22

Balon je dobro poznal gorje domačega vinarstva, vse zlo trsne uši in peronospor, pa tudi vsa mogoča protisredstva. Naletel je sprva na veliko nerazumevanje osobito v podeželskih izobraženih krogih. Smatral je — čisto pravilno — peronosporo za večjo nesrečo ko trsno uš, toda baš podeželsko izobraženstvo ga ni hotelo razumeti, je narod celo hujskalo in zavajalo, kar je Balona bolelo, a ne uplašilo. Temeljnost in solidnost njegovega strokovnega znanja sta zmagali na srečo slovenskega vinarstva, ki se je začelo na novi podlagi naglo razvijati.

Balonova zasluga je bila, da so dobivali siromašni vinogradniki dolgoročno brezobrestna posojila iz deželnih in državnih sredstev za obnovo goric, da so dobivali modro galico in trsje po znižani ceni ali zastonj, potovalni pouk z razkazovanjem pa so razširili in poglobili.

Po še sedaj ohranjenem, vestno vođenem dnevniku je nastopil komisar Ivan Balon večje študijsko potovanje po Franciji 27. julija 1896. Pri velevinogradniku in veletrsnicarju Richterju v Montpellierju je našel v praksi našega Franca Goričana, kateri mu je bil potem potni spremljevalec po tujini, Balon pa

žetnik, oženjen in oče dveh otrok, je naenkrat v pijanosti pograbil za stol, udaril z njim po luči in v temi je urezal z nožem harmonikarja preko čela tako, da mu je izteklo oko. Pijano surovino so zaprli.

Hitro izsleden in prijet tat. Zadnjič smo poročali, da je bilo Guzljevimi ali po domače Balantovim v Škofji Loki ukradena lepa svota 17.686 Din. Balantovi imajo v Škofji Loki krčmo, trgovino, pri njih je pošta in glavna tobačna zaloga. Trgovec Franc Jelovčan iz Gornje vasi v Poljanski dolini je poslal zgoraj omenjeno svoto Balantovim namesto po pošti z avtom. Balantovi so izročili kuvertirani denar domačemu zanesljivemu hlapcu z naročilom, naj se odpelje v Ljubljano in tamkaj naroči večje množine tobaka. Hlapec je vtačnil kuverto z denarjem v suknjič in ga obesil v svojo pritlično sobo pri hlevu za dobrih 10 minut. Le nekaj minut odsotnosti je porabil tat in zginil z denarjem. Orožniki so imeli takoj uzmoviča v osebi 30letnega delavca Alojzija Tavčarja v Selcih. Aretirani je priznal tatvino in tudi pokazal kozolec, pod katerem so našli kuverto z denarjem.

Obešenega so našli pod Rožnikom pri Ljubljani 63letnega hlapca Ivana Pavšiča, doma iz Lokavca pri Gorici. Vzrok samomora je neznan.

Pod vlak se je vrgla v Mostah pri Ljubljani 24letna M. B. iz Dravlj. Kolesa so nesrečno žrtev obupa tako razmesarila, da so jo komaj prepoznali.

Ustreljen tihotapec. Večja tihotapska družba je hotela dne 27. majnika vtihotapiti od nas na italijansko ozemlje konje. V gozdovih na Snežniku, v takozvanem Kaliču, so zadeli švercarja na obmejni straži, ki je začela streljati. Kot smrtna žrtev tihotapstva je obležal posestniški sin Janez Špeh iz Šmarate. Straža je ustrelila tudi enega konja, šest pa zaplenila.

Zahtevajte povsod

»Slovenskega gospodarja«!

je utrl Goričanu pot nazaj v domovino, ki ga je rabila, preskrbivši mu deželno namestitev v Ptuj.

Josip Zupanc, sedanji kmetijski referent v Ptuj, je bil tedaj v praksi na vzornem Balonovem posestvu na Bizeljskem. Pred svojo, žal prerano smrtjo, 31. decembra 1897 v Gradcu, si je zamislil Balon obsežne deželne nasade v Ptuj, kjer je tudi Zupanc, koj po Balonovi smrti nastopil deželno službo. Ivan Balon svojih velikih načrtov ni mogel več izvršiti. Njegov sotrudnik pri štajerskem deželnem odboru v Gradcu je bil poznejši že rajni vinarski ravnatelj Anton Puklavac, katerega je Balon, že zroč neizprosni smrti v oči, želel imeti za svojega naslednika v službi. Tako je umel naš človek zbirati in navajati naše ljudi v najtežjih razmerah k stvarnemu, smotrenemu strokovnemu udejstvovanju v dobrobit slovenskega kmečkega naroda. Ta poslednja želja se mu ni izpolnila! Na njegovo mesto je bil leta 1898 imenovan Anton Stiegler z mariborske Vinarske in sadlarske šole.

Balona so dičile poštenost, nepristranost, vestnost, vztrajnost, srčna dobrot, po potrebi pa tudi neizprosna in odločna, a pravična strogost v izvrše-

Med. univ. dr. Valter Thalmann,
špecialist za oto-rhino-laryngologijo,
je otvoril svojo prakso v

Mariboru, Kopališka ulica 4 I. nadstr.
(v nov. poslopju poleg Scherbaumovega mlina)
Ordinira od ½10. do 11. in od ½3. do 4. ure

Slovenska Krajina.

Naše ceste. Kakor čujemo, se bo vršilo več del na naših cestah v lendavskem srezu. Tako se bo gradila iz bednostnega fonda pot iz Filovca do ceste Dobrovnik—Renkovci, istotako tudi Strehovci do omenjene ceste. To je bilo res potrebno, ker v slučaju deževja so bile te poti ali kakor pravijo ljudje, »nameti«, neprehodne za pešce in za vozove. Važni sta pa ti dve poti tudi radi tega, ker vežeta važno zvezo dolnjih krajev s strehovskimi in filovskimi goricami. Tudi se čuje, da bo gradjena nova pot od Lipe — Odranci — Melinci — Melinci brod. Če bo še daljnega kaj posebnega, bomo poročali. Upamo, da bodo občine zaposlile res revne ljudi pri teh zgradbah iz bednostnega fonda.

Črensovc. Največ ljudi menda gre iz naše fare v Francijo. Deklet nad 20 let skoraj več ne bo doma. Veliko jih gre, ki imajo doma dosti jela in dela, pa bogastva si želijo. Nekaj naročnikov smo dobili v Franciji. Le čitajte naš list v tujini in priporočajte ga tudi drugim. Letno stane 64 Din. Dobro naj se vam godi tam »na repi«. Samo pošteni pridite nazaj v naš kraj!

Turnišče. Štiri mesece je komaj minilo, odkar je naša starodavna in slavna župnija nekda po romarski božji poti k »Mariji na pustini« ali k »Mariji za Črnim logom« dobila po večletnem presledku svojega župnika v osebi g. dekana Ivana Jeriča. Uspeh delavnega in res dobrega pastirja naših župljanov postaja vedno bolj viden. Z veliko vnamo se je lotil ustanovitve cerkvenega odbora; odbor je izvoljen in kmalu se bodo poznali tudi sadovi njegovega dela. Posebno skrb je posvetil gospod župnik oplešanju prostora okrog cerkve. Nujno je že bilo potrebno popravilo poti od ceste do cerkve, ki leži na majhnem holmu. — Nemila smrt je iztrgala iz sredine njegove družine Zdravca Štefana v starosti 56

let. Pokojnik je bil daleč naokrog znani čevljarski mojster in vedno so naročali pri njem vsa finejša čevljarska dela še tudi od onstran Mure. Pred štirimi meseci ga je zadela nenadoma kap in trpel je velike bolečine. Dar govora mu je bil pošel skoro popolnoma in tudi drugače je bil priklenjen na bolniško postelj. Previden je bil večkrat s sv. popotnico in tako se je spravljen z Bogom dne 24. maja preselil v svojo nebeško domovino. Pokojnik zapuša petero otrok in žalujočo soprogo. Pokojniku sveti večna luč, otrokom in žalujoči ženi naše iskreno sožalje! — Bridka smrt je posegla po mlademu možu Štefanu Kūčko v starosti 31 let. Komaj poldrugo leto je bil poročen in že je odšel v večnost. Vneli so se mu možgani in že tekom osmih dni je nastopila smrt. Pokojnik je bil vedno tih in miren tovariš; bil je čevljarski pomočnik pri mojstru Kūčko Štefanu že dolgo vrsto let. Žaluojači mladi soprogi in njegovim staršem iskreno sožalje! Pokojniku pa bodi Vsemogočni plačnik! — Po par letih se je vrnil iz Francije Peter Čizmažija, ker ga je klicala v domovino vojna obveznost. — Delovodja turniške upravne občine g. Jožef Puglič se je preselil s svojo družino iz bližnje Nedelice v Turnišče in se nastanil v Čizmažijevi hiši. Veseli nas, da se je g. Puglič naselil pri nas, obenem mu pa želimo prijetno bivanje v naši sredini!

Filovci. Razburila nas je nepredvidnost nekakega voznika, ki je povzročil smrt triletnega otroka. Z vozom je divjal po cesti, na kateri sta se igrala brata, triletni in petletni. Starejši se je umaknil pred brezobzirnim voznikom, mlajšega je pa povozil. Kolo mu je šlo čez trebuh in kmalu je izdihnil. Pravijo, da je bil voznik pijan. Strogo kazni zaslužijo taki brezvestni ljudje.

Tišina. Razburljivi dogodki so se odigrali na naši Muri. Voda je tako narastla, da brodi ni mogel voziti. Ljudje pa seveda vseeno silijo čez Muro. Večja družba je sedla v majhen čoln in podali so se v besneče valove. Krmarji niso bili kos valovom in ladjo je z vsilo vrglo v stari, nerabni, v Muri stoječi brod. Strašni prizor je to bil. Vse je kričalo in z vsilo močjo so se trudili, da bi se rešili. Čoln se je preobrnil. Neki Medjimurec je zginil v valovih in Mura ga je požrla. Ena gospa se

vanju vodilne službe, za katero so ga uprave vrline odlično usposabljele.

Balon je s prepričevalno živo in pisano besedo pospeševal domače vinogradništvo, prirejajoč tudi prve grozdne ogledne in razstave z vinskimi poskusnjami slovenskega »amerikanca«. Sotlska dolina, kjer je bila takrat sila res največja, mu je bila še posebno pri srcu. Tudi na belo bizeljsko cerkev je mislil na poseben način, da naj bo prijazen griček, na katerem stoji, ves ovenčan s plemenito vinsko trto. Poslednja želja se mu je izpolnila, da počiva na domačem pokopališču, sredi bizeljskih gor, ki z nami po njem žalujejo.

Bizeljsko pa je postalo izletna in poučna točka za druge slovenske vinorodne kraje, ki so pri obnavljanju vinogradov delu Bizeljčanov sledili. Zato je upravičeno, da smatramo Bizeljsko za zibelko slovenskega novega vinogradništva, Ivana Balona pa za njega očeta in kuma.

Balonov životopis nam zaupa v nekaj besedah, kako je postopal ter kako je pomagal ta veliki dobrotnik svojim obubožanim sorojakom. Da pa bomo

bi ga zopet zbrali in razdelili enakomerno med one v Ameriki, ki se pišejo Smith, bi odpadlo na vsakega 5000 dolarjev.

Na celem svetu je komaj 300 gramov radija.

Od tega se uporabi 85% za boj proti raznim boleznim, 10% za razne v temi se svetijo kajoče barve in 5% v znanstvene svrhe. Znanost in zdravniki rabita mnogo več radija, kakor ga je sploh do zdaj. Razveseljivo dejstvo je, da so odkrili v Kanadi v velikih množinah rudo uran, iz katere pridobivajo radij. Če bo priromal enkrat kanadski radij na trg, je upanje, da se bo njegova ogromna cena znižala.

je oprijela preobrnjene ladje in se je krčevito držala. Tudi denarnice ni izpustila iz rok. Daleč jo je voda odnesla in še le ob mlinu je prišla rešitev. Mlinar je stopil v ladjo, hitel za njo in jo s težavo rešil. Vsi drugi so se sami rešili. Sreča v nesreči je bila, da ni zahtevala Mura več žrtev. Naj bo to vsem v svarilo, da se človek ne more igrati z naravnimi silami.

Sobota. Veliko slovesnost smo imeli dne 29. in 30. junija. Salezijanski zavod »Martinišček« je obhajal god Marije Pomočnice. Ogromno naroda se je zbralo. Stolni kanonik g. dr. Cukala je imel pontifikalno sv. mašo, sprejel no-

ve člane v Marijino družbo, blagoslovil novo zastavo dijaške Marijine kongregacije in imel lepo pridigo. Zastavi je kumovala gospa Bajlecova. Vsem, ki so bili prisotni pri ti proslavi, bo to ostalo še dolgo v spominu.

Slana je v mesecu maju naredila veliko škodo. Škoda je ocenjena za celi srez in sicer znaša škoda 3.700.000 Din, tako je vsaj glavarstvo sporočilo.

Pravda proti gospodu kaplanu Vargu od Sv. Jurija je končana. Gospod kaplan je bil v Mariboru oproščen in dobil s tem popolno zadostženje.

dobička ali krivemu nacionalizmu na ljubo odpadejo v krivo vero ali razkol. To so dejstva, ki dokazujejo, kako je tudi med nami razširjena verska nevednost in z njo verska mlačnost. Verskega pouka pa je med nami vedno manj, zlasti odkar krščanske prosvetne organizacije ne morejo delovati med ljudstvom. Bilanca ob 30letnici okrožnice Pija X. torej izkazuje za nas velik pasivum: širi se nevednost v verskih zadevah in z njo verska brezbriznost, krščanska prosveta pada...

★

Hoče pri Mariboru. Cenjeno občinstvo opozarjamo, da se bo v nedeljo dne 23. junija vršila veličastna ljudska igra »Slehernik« zunaj na prostem pred cerkvijo in sicer samo zvečer. To bo obenem nekaka daljna predpriprava na evharistični kongres.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Katoliško izobraževalno društvo priredi na binkoštno nedeljo in ponedeljek ob pol štirih popoldne v Društvenem domu lepo igro: »Sultanova hči in dobri vrtinar«. Igra je zelo lepa, zato vabimo tudi sosed, da si jo ogledajo. Bo kot priprava za evharistični kongres. Pridite!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Prijatelji dramatike, pridite na binkoštno nedeljo v naš Društveni dom. Priredili vam bomo lepo igro »Črna žena«. Igra je lepe vsebine; videli boste, kako se godi tistemu, ki vzame ciganko za ženo. Med odmorom igra godba.

Fantovski praznik na binkoštni ponedeljek pri Sv. Tomažu nad Vojnikom. Spored: Ob pol 9 zbirališče v vojniški cerkvi. Ob 9 skupna procesija z godbo in fantovskimi prapori k Sv. Tomažu. Ob 10 slovesno sv. opravilo za fante na prostem. Slovesnost bode vodil mil. gospod stolni kanonik dr. Ivan Žagar iz Maribora.

DRUŠTVENE VESTI

Spričo rastoče nevednosti...

Pred 30 leti je izdal papež Pij X. okrožnico, ki se v njej bridko pritožuje nad nevednostjo v verskih stvareh. Toлика je ta nevednost, da je z njo ogrožena dušna blaginja tisočev in stotisočev. Zato je dobro urejena in sodobna katehizacija ne samo otrok, marveč tudi odraslih dolžnost, ki jo nalaga ljubezen do bližnjega in h kateri so obvezani ne samo duhovniki, marveč tudi svetnjaki. Okrožnica za zveličanje duš vnetega papeža je imela lepe uspehe, osobito na Francoskem. O tem je pred nekaj tedni v svojem govoru v Rimu sedanji general dominikancev pater M. Gillet — po rodu Francoz — poročal naslednje: Ko je pater Gillet deloval l. 1905 v Parizu, pride k njemu neki starejši gospod — ime mu je Prouve Drouat — s papeževo okrožnico v roki ter se mu prijavi za katehista s prošnjo, naj mu pri tem pomaga. Kmalu zbere okoli sebe veliko število svetnih ljudi, ki so z vedrim in požrtvovalnim duhom šli na delo kot prostovoljni katehisti, potem ko so se sami na posebnih

tečajih za to izobrazili. Število takih katehistov je tekom let naraslo. Ti požrtvovalni mladeniči in možje: dijaki, vseučilišni profesorji, inženjerji, odvetniki, zdravniki, generali, admirali, ... se peljejo vsako nedeljo s tramvajem ali drugim vozilom v pariška predmestja, da poučujejo krščanske resnice. Tukaj jih ljudje z veseljem sprejemajo, ko vidijo, da se za verski pouk trudijo ne samo duhovniki, marveč tudi izobraženi katoliški laiki.

Ob tridesetletnici okrožnice Pija X. proti zlu nevednosti v verskih rečeh je treba zabeležiti, da je vsebina te okrožnice še vedno sodobna, ker je vprašanje, kako delovati proti nevednosti v verskih stvareh ter dvigniti versko znanje in z njim krščansko življenje, vedno še pereče. Reči smemo, da je pri nas to vprašanje še bolj pereče nego pred 30 leti. Ponekod se vera pobija in verski pouk zatira. Drugod se pod zastavo krivega nacionalizma širi verska brezbriznost. Neki časniki — v verskih zadevah sami veliki nevedneži — pospešujejo versko mlačnost ter pomnožujejo nevednost. Zabrisujejo se razlike in meje med posameznimi cerkvami in religijami. Mnogoteri se ne zavedajo, kolikoli dobrina jim je katoliška cerkev kot edina od Kristusa osnovana ustanova za zveličanje duš. Nevednost jim pokvari vest, ki jim ne dela ovir, ko radi sklepanja zakona ali

Nemška pravica v »dobrih« starih časih.

Kdor je ukradel kljub prepovedi nemškega mesta Speyer vrednost 3 pfenigov, so ga mučili do smrti na kolesu. V mestih Lübeck in Strassburg so okopali smrtno v vrelem olju v 15. stoletju ponarejevalce novcev. V Leipzigu je podpisal učitelj prava sloviti Benedikt Carpzow (1795) v svojem življenju čez 20 tisoč smrtnih obsodb v čarovniških procesih.

Najstarejše sv. pismo

je odkril nemški stari noslovec v neki knjigarni v mestu Kairo v Egiptu. Najdba je iz II. stoletja po Kr. Doslej je bil najstarejši pisani izvod sv. pisma iz IV. stoletja. Najnovejši in

dobro poučeni, kako mu je šla obnova od rok v domačem kraju, hočemo to pojasniti v naslednjem z vzgledi, po ustnem izročilu in po beležkah iz župnijskih kronik.

V skrajni sili in ob robu gospodarskega propada so naklonila nebesa vinarskega strokovnjaka v osebi domačina Balona. Pa še njemu so se zaupali spočetka le bolj brihtni, mlajši in res po napredku hrepeneči gospodarji. Ti so poslušali njegove razlage o ameriški trti, kako jo bo treba saditi ter gojiti, da bo rodila. Vera je že bila tu pri nekaterih v novo trto, pa denarnih sredstev ni bilo za rigolanje in predvsem pa ni bilo dobiti novih trtnih sadik.

Balon je podučeval rojake, že omenjeni pišečki graščak ter baron jim je pa priskočil na pomoč s svojim vplivom kot deželni odbornik v Gradcu. Pozval je najprej Pišečane, naj dajo na razpolago zemljišče, na katerem bi gojili ameriško trto in bi dovolj močne divjake cepili na žlahtne vrste. Pišečani so ponudbo za napravo prve trsnice kar enostavno odklonili. Pri občini merodajni in za njimi tudi drugi so še bili vedno mnenja, da se tudi na ameriški podlagi ne bodo dali enkrat uničeni vinogradi obnoviti. Velmožje

so razlagali manjšim posestnikom, da je divjak, ali ameriška podlaga »viničevna«, to je divja trta, ki raste po hostah in ni za vzgojo žlahtnih vrst. Viničevna je divja trta, ki zraste iz pešk žlahtnega grozdja, katere raznašajo ptiči enako, kakor zraste iz pešk žlahtnega jabolčnega sadu lesnača.

Premnogi so se bali globokega rigolanja, kakor ga je učil Balon in bi bili pri obnovi kvečjemu za nasad korenjakov v navadno kopanje.

Pa vrnimo se nazaj k prvi trsnici, katero so napodili Pišečani iz svojega kota na Bizeljsko. Bizeljčani so sprejeli ponudbo Gradca za napravo trsnice pod vplivom Balona z veseljem. Prva trsnica za nove ameriške nasade je bila poklicana v življenje na Bizeljskem.

Kako so se Pišečani kinalu kesali, ko so premagali predsodke glede novih nasadov in so pozneje morali hoditi po trte in po navodila za sajenje na Bizeljsko. Posebno še pa, ko so videli, da se morajo zadovoljiti z vsem, kar dobijo od sosedov.

Enkrat oživljena vinarska šola ali trsnica na Bizeljskem je dala razglasiti potom občin, da dobijo ameriške trte: korenjake za denar, ključke pa za stonj.

Ali si že obnovil naročnino?

Odprta noč in dan so groba vrata

Sele pri Slovenjgradcu. V cvetni mladosti 24 let je zapustila svojega moža cerkovnika in 3 male otročiče Tonka Krivonog. V sredo dne 29. maja je še pridno delala, menda prepridno v pričakovanju poroda, v četrtek na svoj Vnebohod dopoldne jo je že poklical Gospod k sebi, ko je dala življenje tretjemu otroku. Starši po domače Breznikovi so tako izgubili v kratki dobi tri mlade otroke, cerkovnik Feliks zelo pridno ženo, otročiči dobro mater. Naj v miru počiva!

Razbor pri Slovenjgradcu. V večnost se je preselil naš najstarejši mož Jurij Podojstršek, katerega bomo močno pogrešali, zlasti pri naši farni cerkvi. Mož je bil samouk in daleč naokoli znan kot izvrsten rokodelcec. V 85. letu svoje starosti kot zlatoporočenec zapuščal dva sina in štiri hčere.

Ribnica na Pohorju. Zopet je posegla neizprosna smrt med vrsto naših dobrih mater ter nam je vzela iz naše sredine skrbno, marljivo in krščansko gospodinjico Rozalijo Mihelič. Njeno življenje je bilo sama žrtev za svoj lep dom in za svoje sinove. Na njenih ramenih je ležala vsa skrb za obširno posestvo, katero je pod njenim večjim vodstvom lepo napredovalo. Dasi že v 60 letih, je bila še vedno čvrsta, tako da še pač nihče ni mislil, da ji bo že v tako kratkem času treba odpotovati v boljše domovino. Na njeni zadnji poti jo je spremljala številna množica ljudi; pokazali so s tem najbolj odkrito, da so pokojno Robnikovo mater vsi spoštovali. Gospod župnik ji je govoril ob odprtem grobu ganljive besede. Blagopok. Robnikovi materi želimo večni mir in pokoj, ostalim pa naše globoko sožalje!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Dne 21. maja je mirno v Gospodu zaspal daleč znani Muršec Franc v starosti 63 let. Imenovani je bil velegleden krščanski mož in dober oče 3 otrok. Bil je 32 let tretjerednik ter marljivo pristopal k mizi Gospodovi. Na smrtni postelji je vdan v božjo voljo potrpežljivo prenašal bolečine

svoje bolezni. »Slovenski gospodar« je zahajal v njegovo hišo čez 25 let ter mu je bil najboljši prijatelj še v zadnjih dnevih njegovega življenja. Dobremu možu in očetu naj ljubi Bog stotero poplača na onem svetu njegovo trpljenje in delo!

Sv. Anton v Slov. goricah. V sredi meseca maja je ležal na mrtvaškem odru, ovenčan z najlepšim spomladanskim cvetjem, vzoren 37-letni mladenič Franc Zorec v Brengovi. Z njim je izgubila mladeniška Marijina družba dobrega tovariša, pa tudi Apostolstvo mož in fantov zvestega člana. Že od nežnih šolskih let, ko je stregel pri sv. maši, pa skoraj do njegove prezgodnje smrti je bilo zmiraj njegovo najljubše delo v cerkvi. Rad je vedno pomagal duhovnikom in cerkovniku, kjer je le mogel. Naj mu dobri Bog na onem svetu vse stotero poplača! Zadnja tri leta je imel službo križarja in grobokopa; moral je marsikomu izkopati prezgoden grob, zdaj pa so ga drugi njemu izkopali. Rad je sprejemal sv. zakramente, rad je zaljšal majniški oltar, zato mu je še majniška Kraljica dan pred smrtjo podala svojega božjega Sina kot sv. popotnico na pot v večnost. Zapustil je žalujočo mater, dve sestrin, štiri brate, ki so ga ob ogromni udeležbi domačih župljanov ponesli k večnemu počitku. Naj v miru počiva!

Ptujska gora. Kdor zna moliti, zna živeti; kdor pa zna lepo živeti, zna tudi lepo umreti: s temi besedami se je poslovil ob odprtem grobu od pokojnega Ivana Černenskega g. župnik Franc Zagoršak. Nenadoma je ugrabila smrt pridnega ter zvestega 78letnega Černenskevega očeta, ne pa nepripravljenega. Saj je po možnosti vsak dan pristopal k mizi Gospodovi ter se v pobožni molitvi priporočeval po Mariji ljubemu Jezusu, da mu nakloni srečno smrt. Uresničilo se mu je to, ko ga je poklical Gospod dne 25. maja k sebi, da prejme plačilo, katerega si je tudi zaslužil. Domači in šentlovrenski pevski zbor je zapel pod vodst-

vom domačega organista g. Jankota Mohorko žalostinke na domu, pred cerkvijo in na pokopališču. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudi. Dragi Ivan, počivaj v miru! Globoko prizadetim domačim in sorodnikom naše prisrčno sožalje!

Verhole pri Laporju. Dne 22. maja nas je za vedno zapustil naš dober sosed in skrben gospodar Ignac Robar, star komaj 49 let. Marsikomu so se zasolžile oči, ker je smrtna kosa pokosila še nežnim otročičem dobrega očeta, ki so pred dobrim letom izgubili mater. Kal bolezni si je prinesel iz svetovne vojne. Pred štirimi meseci ga je bolezen hujše napadla. Iskal je pomoči, pa zaman. Podlegel je neozdravljivi pljučni jetiki. Zelo ga je potrla tudi, ko mu je mraz uničil lepo urejene vinograde. Pokopali smo ga ob veliki udeležbi ob blizu in daleč. Laporški pevski zbor mu je zapel v srce segajoči žalostinke. Bil je čez 30 let naročnik »Slovenskega gospodarja«, njegovi starši pa tudi nad 30 let. V slovo mu je spregovoril pri hiši žalosti njegov sosed in dober prijatelj. Dragi Ignac, v miru počivaj! Žalujoči mladi ženi in otrokom naše sožalje!

Sv. Urban pri Ptujju. V soboto dne 18. maja smo spremljali na prijazni hriček Sv. Urbana, kjer počiva narodni ljudski buditelj ter pesnik Leopold Volkmer in nebroj drugih, k zadnjemu počitku Jožeta Čeha, posestnika, gostilničarja in trgovca v Ločiču. Množica ljudstva je pokazala, kako nam je bil priljubljen, saj tudi nihče ni mogel verjeti, ko se je raznesla vest, da Čehovega Jožeta ni več. Bil je namreč v najlepših letih, komaj 54 let star. V svojih mladih letih je stopil v vrsto onih redkih borcev, ki so se borili za slovenski narodni obstoj. To je bilo v času, ko ni bilo lahko reči: Jaz sem Slovenec, ko se je ptujski »Štajerca« z vso silo zaletaval v vse, kar je dišalo le malo po slovenskem. Pozneje kot posestnik, gostilničar in trgovec ter večletni župan je zmiraj kazal zavest, da ga je rodila

Baš omenjeno so še bili samo prvi poskusi in se skraja ni zasajalo na veliko ter obširno. Prvi apostoli nove ameriške trte so zrigolali vsak po majhen košček, da pričnejo s poskusnimi nasadi. Nosili so si iz bizelske trsnice skrivaj divjake in to iz bojazni, da bi jih drugi modrijani ne zasmehovali.

V Pišce je prinesel iz Bizelskega eno butaro ameriških divjakov (50 trt) Janez Kocjan, samski in stanujoč v Podgorju štev. 38. Mihael Varlec, takratni občinski odbornik, ki je posebno vplival na župana Antona Verstovška, naj odkloni trsnico, je rekel Kocjanu:

»Beži! Beži! Kaj boš nosil to viničevno iz Bizelskega? Boste Boga strahovali? Iz tega ne bo nič!«

Kljub tej opazki je posadil Janez Kocjan v Pišecah prve trte na ameriški podlagi.

Piščan Jožef Dobravc je prinesel brez očetove vednosti trte iz Bizelskega. Šele junija jih je posadil skrivaj na vrtu. Zrasle so še isto leto 1 m visoko.

Ljudje so jih hodili gledat in so govorili:

»Kako bo to raslo drugo leto, ker ima trde koronine!«

Med prvimi, ki je dal rigoliti v Pišecah celi vinograd in ga je zasadi z ameriško trto, je bil stari Anton Podvinski, oče sedanjega posestnika, in sicer leta 1888.

Malo prej smo slišali, kako so odklonili Piščani od dežele jim ponujano trsnico in so morali pozneje po sadike na Bizelsko. Dobri baron in graščak se jih je usmilil ponovno, da bi zamogli čimpreje obnoviti vinograde. Spodnji del svojega vinograda, ki se imenuje »Špegel«, in njivo »Bernauerco« je dal v najem za 10 let deželi. Košenino, kjer je propadla stara trta, to je sedanji vinograd »Bernauer« pri župnišču, kjer raste žlahtni burgundec, pa državi na 15 let v najem. Pogoji najemnine je bil, da dobi po preteku omenjenih rokov zemljo zasajeno z žlahtnimi trtami nazaj.

Deželno trsnico je vodil Ivan Balon, ki je bil takrat oskrbnik na gradu Pišce.

Državno trsnico Bernauer so vodili: Ivan Malus ter Agrež Franc pod višjim nadzorstvom nekega Rajha iz Kostanjevice, kjer je tudi bila vinorejska šola ali trsnica.

(Dalje sledi.)

najstarejši rokopis ne obsega celotnega sv. pisma, ampak le evanجيل sv. Pavla in dele starega zakona.

Znak za ločitev zakona.

Če hoče žena iz plemena Novajo Indijancev prelomiti zakonsko zvezo z možem, potem položi njegovo sedlo in drugo možjevo ropotijo pred duri svoje kože.

Pomenljiv napis na kolodvoru.

Na nekem kolodvoru na Angleškem je čitatelj napis, ki svari potnike pred skakanjem na že premikajoče se vlake in ki se glasi: »Rajši na tem svetu eno minuto prepozno, kakor 25 let prenašlo v večnosti.«

slovenska in krščanska mati. Upamo, da si, dragi Jožko, prejel od pravičnega sodnika za svoja dobra dejanja lepo plačilo! Vsi, ki smo Te poznali, Te ohranimo v blagem spominu! Vsem Tvojim ostalim pa naše sožalje!

Sv. Andraž v Slov. goricah. Kruto in nesmiljeno je kosila smrt pretekli mesec v naši župniji. Trgala je iz naše srede najboljše može in žene, pa tudi otrokom ni prizanesla. Kar sedemkrat so peli naši zvonovi smrtno pesem. Prva je umrla Terezija Rajšp iz Vitomarškega vrha. Pokojna je bila vrha članica Marijine družbe žen in dolgo vrsto let nositeljica zastave. Pogreb je bil veličasten. Z iskrenimi besedami se je poslovil od nje domači gospod župnik. Počivaj v miru, draga žena! Drugi je nas zapustil Alojz Simonič iz Hvaletinec. Pokojni Alojz se ni nikdar sramoval javne molitve, zato ga Bog ni zapustil ob njegovi zadnji uri. Nato je smrt potrkala na vrata hiše Rotarja v Derbetincih ter odvedla seboj družinskega očeta in skrbnega moža Slavko Rotarja. Pokojni je bil vesten član Apostolstva mož. Rad je prejemal sv. zakramente in bil velik ljubitelj duhovščine. Zato mu je Bog naklonil milost, da ga je pred smrtjo obiskal duhovnik in mu podelil sv. popotnico za umirajoče. Pokojni zapušča ženo in dva otoka. Med nebeške krilatec so odleteli trije otroci. V 82. letu nas je zapustila Marija Lovrenčič iz Derbetinec. Pokojna je bila dolgo časa bolehnata, a smrt jo je sedaj rešila vseh muk. Vsem ki so nas zapustili meseca maja, naj Bog dodeli večne nebeške veselja!

Tržišče pri Rogaški Slatini. V 53. letu svoje starosti nas je zapustila Barčka Junežova. Kako je bila pokojna priljubljena in spoštovana, je pokazal njen veličasten pogreb, katerega se je udeležilo ogromno ljudi. Pokojnica je bila prava krščanska mati; vse svoje življenje je voljno prenašala križe in težave, vdana v voljo božjo. Katoliškega časopisja ni nikoli manjkalo v njeni hiši. Vzgojila je v krščanskem duhu tri sinove in hčerko, ki so ji bili v največje veselje. Vsem domačim ob prerani izgubi naše iskreno sožalje! Ti, Barčka, ki si nas tako nenadno za večno zapustila, počivaj v miru!

Bizeljsko. V nedeljo dne 26. maja smo položili v naročje matere zemlje zemeljske ostanke našega daleč okrog, zlasti duhovnikom dobro znanega zakristana, mežnarja Mihaela Lipej. Dne 16. maja je še prihitel v cerkev k šmarnicam, že ves bled in v nekaki omotici. Po povratku domov je legel v postelji, iz ka-

tere ni več vstal. Lotila se ga je pljučnica, ki ji je pri svojih 64 letih starosti tekom enega tedna tudi podlegel. Dne 22. maja zvečer je, obdan od svojih dragih: žene, sinov in vnukov, za vedno zatisnil svoje trudne oči. Ko so se drugi dan oglasili zvonovi v pritrkovanju, ni pač nihče oddaljenih faranov slutil, da pritrkavajo zvonovi in pojo poslednjo pesem njemu, ki je par desetletji zvonil in pritrkaval tako občuteno tolikim Bizeljancem. Vsak je mislil pač, da še tudi tokrat Mihec pritrkava. A glej: zvonovi pritrkavajo njemu! Vsi smo žalovali za njim. Lahko rečemo, da toliko žalovanja, tako splošnega po vsej fari, tako odkritega, resničnega, srčnega žalovanja ni bilo že dolgo na Bizeljskem ob smrti kake osebe. Videlo se je to že prav posebej ob priliki pogreba. Ogromna procesija ljudi se je vila od doma pokojnega proti cerkvi. Cerkev polna kot ob največjih praznikih. Vsi žalostnih obrazov. Saj na njegovi zadnji poti ga niso spremljali samo radi oblike (kakor se to le prerado dogaja pri raznih mogočnjakih), ne, Miheca so spremljali za to, ker so ga res ljubili, cenili in spoštovali! Ni bil premožen pokojni Mihec, a bil je mož pošten, skromen, mož, ki si je moral dobiti naklonjenost in srce vsakogar. Skrben družinski oče, delaven, ljubezniv vedno in povsod kljub tripljenju, dobre volje, veren katoličan in dober vzgojitelj svojih vrlih otrok, mož, ki ga ni plašila nobena huda ura, ne najhujši mrz, da bi ne vstal v nedeljo zjutraj in šel 20 minut daleč zvonit jutrnjico, ali v soboto popoldne pritrkavat in oznaniti faranom, da se bliža dan Gospodov. V izvrševanju svoje mežnarske službe je bil vseh pet desetletji, pa naj si je bilo to v Pišecah, kjer je taisto v začetku vršil, ali pa pozneje tu doma na Bizeljskem, vedno nad vse vesten in prikupljiv. Marsikateri duhovnik se ga bo kot takega spomnil! Na njega lahko naberemo besede iz sv. pisma: »Pridi, zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil!«, kakor je to poudaril tudi naš domači g. župnik Brvar ob odprtem grobu pokojnikovem. V ganljivih, res v srce segajočih besedah je orisal življenje pokojnika in se v imenu cerkve, kateri je rajni toliko let služil z vsem srcem, poslovil od njega domači gospod župnik, cerkveni pevski zbor pa mu je pod vodstvom g. organista Kolednika zapel v slovo dve pesmi: na domu »Vigred se povrne«, na grobu pa »Blagor mu, ki se spočije«. Naj počiva blaga duša v miru in uživa zaslužen plačilo, vsem domačim žalujočim pa naše iskreno sožalje!

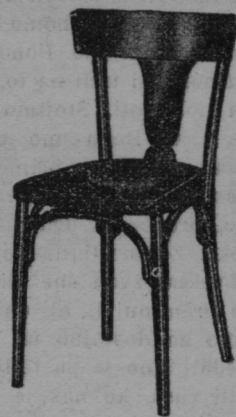
bor, da bi se s tem moglo popraviti našo nardbinsko poslopje pri župniji. Toda odgovora ni. Kje je vzrok? — Na binkoštno soboto priromajo šoštanski romarji na Uršljo goro ter prinesejo prvič na to goro handerco višarske Matere božje, na kar bo v nedeljo slovesna služba božja z ljudskim petjem. Vsi častilci sv. Uršule se opozarjajo, da vsled tega letos odpade služba božja na binkoštni ponedeljek, ker se pridružimo šoštanskim romarjem. Bog daj lepo vreme!

Slatina-Radenci. Gasilska četa Slatina-Radenci priredi v nedeljo dne 9. junija, v slučaju slabega vremena v ponedeljek dne 10. junija veliko tombolo na vrtu tovariša Korošca. Dobitkov je mnogo, med njimi žensko kolo znamke »Viktorija«, 500 Din v gotovini, sod vina, vreča moke in pol klastre bukovih drv ter mnogo drugih. Svirala bo prvovrstna gasilska godba iz Cankove. Zato so vsi od blizu in daleč vabljeni! Čisti dobiček je namenjen za nabavo orodja.

Priložnostni nakup!

Tovarnaupognjenega pohištva
Remec-Co.
Duplica pri Kamniku
bo v dneh velesojma
t. j. od 1. do 11. junija
t. l. oddala v reklamne
svrhe izredno poceni

1100
finih sobnih stolov
Oglejte si jih v prodajalni tovarne v Ljubljani, Kersnikova ul. 7 (poleg Slamiča).

Grize pri Celju. Poslovil se je od nas priljubljeni g. kaplan Franjo Križan. Komaj je prišel k nam, že nas je zapustil. Bil je eden izmed tistih, ki imajo v srca segajoče besede in tudi uspeh. Ob slovesu nam je bilo težko, mladina v šoli je jokala kot za svojim dobrim očetom. Želimo gospodu kaplanu obilno božjega blagoslova na novem mestu.

Spodnji Plešivec pri Velenju. Odkar imamo bolj obširno občino, se novi odborniki bolj zanimajo za popravilo občinskih cest. Če Bog da, bo kmalu cesta v tako dobrem stanju, da se bo lahko kdo tudi z avtomobilom pripeljal v naš plešivski zeleni gaj. — Nekdo si je iztuhotal takšen mlin za koruzo mleti, ki ga bosta gnala veter in megla. Kogar zanima ta novost, naj si jo pride ogledat!

Šmihel nad Mozirjem. Klic v puščavi! Ni dvoma, da tudi tukajšnje prebivalstvo želi napredka v kmetijstvu. Že pred svetovno vojno se je pod vodstvom bivšega učitelja g. Pušenjaka ustanovila kmetijska podružnica. S kakšnim zanimanjem se je ljudstvo udeleževalo poučnih kmetijskih predavanj! Na žalost pa je ob izbruhu svetovne vojne vse zaspalo, zlasti ker je ta kruta morilka tako razredčila vrste najboljših mož in fantov. Bil pa je tudi omenjeni šolski upravitelj premeščen v sosednjo župnijo; od kmetijske podružnice je nam ostal le še naslov. Ko se je začelo po vojni zopet normalno življenje, je takratni šolski voditelj g. Ivan Dolinar uvidel, da ima tukajšnja mladina zanimanje za gospodarstvo; tako je ponovno začel delati za napredek v kmetijstvu, in sicer s tem, da je hotel uvesti nadaljevalno kmetijsko šolo. Na žalost, ko je bilo za nadaljevalno kmetijsko šolo vse urejeno, nas je zopet zapustil šolski upravitelj. Sedaj imamo že več let le žensko učno moč, potem smo dobili še eno. Naša želja je, da se učijo otroci predmete, ki so jim potrebni kot bodočim kmetovalcem za njih življenje, kakor je: sadjarstvo, čebelarstvo itd. S tem bo v njih rastle veselje do rodne grude.

Spodnje Sečovo pri Rogaški Slatini. Ves mesec maj smo se vsak večer zbirali pri kapelici Iurške Matere božje ter opravljali večernice. Lepo število se nas je zbralo vsak večer. Posebno otroci so z velikim veseljem prihajali ter so nastopali z lepimi deklamacijami. Tudi lepih pesmi ni manjkalo. Saj je lepega petja tudi Marija vesela. Vso majniško pobožnost je opravljala prednica dekliške Marijine kongregacije. Vsem, ki so redno prihajali k tej majniški pobožnosti, naj Marija stotero poplača! Posebno izročamo našo mladino v varstvo Marije, naj jo ona vodi ter obvaruje!

Kozje. 60letnico homo dne 21. julija t. l. praznovali, a ne vsi. Le samo nekdo in to je: Pro-

Tolstivrh pri Guštanju. Hudo nas pritiska kriza, ne samo nas, marveč vse kraje Mežiške doline. Svojih pridelkov ne moremo ne doma predati ne izvažati. Odkod pa naj dobimo, s čimer bi plačali davke in svoje potrebščine? Poleg tega pa vozijo od drugod mošt k nam ter ga prodajajo po nizkih cenah, da cene našemu pridelku tlačijo še nižje. Tako si kmetje pomagajo drug drugemu kopati grob. Ni tudi prav, da naši krčmarji kupujejo drugo blago, domače pa zametavajo. Kar je na razpolago doma, naj se ne uvaža od drugod, saj tudi pivci ne prihajajo od drugod, marveč so domačini.

Razbor pri Slovenjgradu. Opetovano se je že pisalo na višja merodajna mesta, da bi se naj izvolil za našo župnijo konkurenčni od-

štovoljna gasilska četa v Kozjem. Marsikdo bi morda mislil, ali je to mogoče, da bi to društvo v tem kraju bilo že tako staro. Le oglejmo si zgodovino slovenskega gasilstva po celi Sloveniji in videli bomo, da smo le samo štiri leta za Ljubljano. Ponosni smo na našo starost in ponosni tudi na to, da nismo zamudili časa in dolžnosti. Stojimo pred proslavo 60letnice in hvala Bogu smo tudi temu času in tukajšnjim razmeram primerno pripravljeni. Imamo gasilni dom, močno ročno in motorno brizgalno, prapor in drugo primerno orodje ter obleko. Zamudili nismo nikdar časa, ko nas je obveščal zvon ene ali druge farne cerkve, da je preminul ta ali oni naš tovariš in spremili smo ga dostojno na njegovi zadnji poti. Zavedali smo se pa tudi dobro, da nismo zamudili časa, ko nas je klical plat zvona, ko je trobil gasilski rog, naj si je bila noč, dež ali sneg, šli smo trpečemu na pomoč. Hvaležni smo našim ustanoviteljem, katere po večini krije že črna zemlja, le eden je še med nami v visoki starosti 86 let, to je Anton Berglez, bivši posestnik v Kozjem. V prepričanju, da bo naše tovariško gasilstvo v dravski banovini upoštevalo našo visoko starost, naš izredni jubilej in posetilo ta dan (21. julija t. l.) tukajšnjo gasilsko četo, naš ljubki trg in se pridružilo naši proslavi. Zato upamo, da bo naša gasilska 60letnica (ker je v tem letu v naši državi edina) od savskih savinjskih, dravskih in drugih gasilskih čet in prijateljev gasilstva prav dobro upoštevana in obiskana, v kar pomozi Bog!

Moers-Meerbeck v Nemčiji. Čitali smo v »Domovini« št. 20, na strani 9, odgovor na našo izjavo gospoda Bolhe. Neresnično je, da bi bil prišel prvi predlog za njegovo predsedstvo od naših predsednikov. Resnica namreč je, da je imel gospod Pavel Bolha že pred 17. decembrom 1933, torej pred tem skupnim zborovanjem, naprosenega g. Kramarja kot pokrovitelja še nerojene osrednje zveze. Da bi bil g. P. Bolha obe zvezi jednako zastopal, tudi ni resnično. Osrednja zveza je bila samo na papirju, tako se je g. Bolha sam izrazil. Blagajničar te osrednje zveze še do danes ni imel ne pfeniga in ne pare v blagajni. Imeli smo dve skupni prireditvi v tem času. To je bilo v Holzhausen in v Gelsenkirchenu, in obakrat je moral predsednik Lindič založiti primanjkljaj ter dolgo prositi, da je dobil svoj denar nazaj. Na občnem zboru naše zveze dne 13. januarja je bilo proti g. Bolhi 39 glasov, niti eden za; glasovanje za osrednjo zvezo je prineslo za 21, a proti 21 glasov. Glasovala so samo društva, katera so do zveze izpolnila svoje dolžnosti. Torej nobeni bivši zajedničarji. Kar je pa prinesel izseljeniški vestnik »Rafael«, je resnica, da v verskih zadevah odločuje škof. Saj tudi Vi, gospod Bolha, kupite pri krojaču obleko in pri čevljarju čevlje. Kar priznajte, gospod Bolha, da ste Vi sami trdili na merodajnem mestu v Düsseldorfu, da je osrednja zveza samo na papirju; priznajte pa še tudi to, da ste prav Vi imeli za svoje zaupnike ljudi, ki so bili pri Vas zaupniki in razpečevalci »Domovine«, odborniki zajednice, ki so bili ne samo člani vse avst. zajednice, marveč še celo odborniki. Resnica je, da Vas naša zveza nikdar ni priznala za predsednika nad našimi katoliškimi organizacijami. Zatrjevalo se je na seji 17. 12. 1933, da se ne boste vmešavali v naše notranje zadeve, pa se je vendar zgodilo. Nimamo pa namena o tem razpravljati v časnikih. Samo to naj bo v odgovor na Vaš članek. Pustite nas pri miru! Drugače nastopijo še Vaši lastni predsedniki v Vaše slabo. Za odbor zveze: Ivan Lindič.

Poslednje vesti.

Iz domače politike.

Prva seja narodne skupščine in senata je bila dne 3. junija. Predsedstvo skupščine je vodil najstarejši poslanec Štefan Jankovič, kmet iz Šumadije, ki je otvoril s kratkim nagovorom prvi sešatek. Nato so bili izvoljeni začasni tajniki, ki so prevzeli legitimacije novoizvoljenih poslancev, o katerih še bode razpravljala verifikacijski odbor. — Isti dan kakor skupščina se je sestel tudi senat k triurnem posvetovanju. Med senatorji so bili tudi oni, ki so bili izvoljeni pri dopolnilnih volitvah 3. februarja in sicer 23 po številu.

Novice iz drugih držav.

Nova francoska vlada se je prestavila zbornici dne 3. junija in je zahtevala izredna pooblastila glede zaščite franka.

Zopet vojna med Italijo in Abesinijo na vidiku. Italija je izpraznila iz afriških kolonij civilno prebivalstvo in uvedla čisto vojaško poveljstvo.

Najnovejši in največji francoski parnik »Normandie« je prispel dne 3. junija iz Francije v Njujork in je prekosil dosedanj rekord za prevoz Atlantskega oceana za 2 uri 28 minut in si je s tem osvojil modri trak.

Domače novice.

Zlato poroko sta obhajala v cerkvi sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru Peter in Amalija Pavalec, posestnika v Jarenini in Studencih. Jubilanta ste že 40 let naročnika »Slovenskega gospodarja«. Naše iskrene častitke z željo na zdravje in čilost za bodočnost!

Pri nabiranju šmarnic je smrtno ponesrečil blizu Bleda 14letni Stanko Habjan.

Vse potrebščine za vkuhanje; Čas za vkuhanje raznega sadja in sočivja bode kmalu tukaj! Priporočamo gospodinjam, da se pravočasno na to pripravijo! Pcučne knjige in vse tozadevne potrebščine kupite v naših prodajalnah! — Tiskarna sv. Cirila.

Najlepše birmske spominke — molitvenik in rožnivenec — kupite za svoje ljubljene male v naših prodajalnah pred nedeljo, da boste tako v nedeljo bolj prosti! — Tiskarna sv. Cirila.

Najcenejši pisemski papir, tudi za trgovce, dobite v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

Nova nalivna peresa! Vsak pismeni človek nosi danes seboj tudi nalivno pero. Največja izbira in najugodnejše cene v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

Dopisi in prireditve.

Fram. V nedeljo dne 2. junija sta se v Framu poročila Josip Zöhrer, grajski upravitelj in posestnik v Svečini, in Josipina Turner, gostilničarka in posestnica v Framu. Daj jima Bog mnogo sreče in blagoslova!

Sv. Kunigunda na Pohorju. Dne 2. junija so priredili naši fantje in dekleta v tukajšnji šoli pod vodstvom g. šolskega upravitelja zanimivo igro »Revček Andrejček«. Z ozirom na to, da so igralci še novinci, jih moramo vendar pohvaliti za dobro uspešnost te igre. Gledalcem je posebno povzročil smeha ubogi Andrejček, ki je s svojim premoženjem v košu povsod dobro izhajal.

Videž pri Slov. Bistrici. Kar je res, je pač res! Res pa je tudi to, da smo zvedeli, da se ravno Vi že od nekdaj izogibljete sreči. Pa vse to Vaše izogibanje Vam ne pomaga prav nič, ker na binkoštni pondeljek popoldne boste srečni, če hočete ali nečete. Pridite k nam, kjer priredijo naši gasilci tombolo z res lepimi in vrednimi dobitki. Čisto sigurne vemo, da boste ravno Vi zadeli eno izmed tombol. Da pa Vam ne bo od jeze kri zavrela, ko Vas bo ob-

iskala sreča, si boste Vašo jezo lahko ohladili po tomboli na veseljem prostoru, kjer smo za Vas pripravili že vse, kar je potrebno, da človek postane takole, no: vesele in pa dobre volje. Pridite! Ne bo Vam žal!

Sv. Andraž v Slov. goricah. Občinska cesta, ki pelje od Rjavec proti Vitomarcem, je sedaj v tako slabem stanju, da skoraj ni mogoče iti s praznim vozom, kaj šele z natovorjenim. Pa upajmo, da se pregleda ta kos ceste in v kratkem popravi, ker drugače je nam treba aeroplan. — Še nekaj! Že dolgo zapuščen mlin v Rjavcih se je sedaj temeljito popravil. Tako upamo, da nam bo sedaj lažje in bolj hitro priti do moke. Prej smo morali voziti na mlin v tretjo faro. — Slana je tudi pri nas uničila cvetje sadnega drevja in žitno polje. V jeseni ne bo nič jabolk in drugo leto malo kruha. Po nekaterih hišah že sedaj nimajo kruha, pa to ne po lastni krivdi, ker je slana v celem ptujskem srezu povzročila ogromno škodo. Kakor se v bitki najtežje ranjeni vojak zave in dvigne poslednji, tako se tudi ptujski srez ves potr in obupan oglašja zadnji ter obvešča javnost o silni škodi, ki ga je zadela po elementarni sili v prvi polovici maja.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Zakrament sv. zakona sta prejela vrla člana Marijine družbe, nevesta Mimika Šnofl, ženin Rudolf Vogrin. Poroka se je vršila dne 2. junija. Ženinu je čestital po poroki v imenu FKA, koje odbornik je bil, Jager Franc, v imenu Marijine družbe pa g. župnik. FKA mu dolguje hvalo, ker je ženin bil med tistimi vztrajnimi, ki so začeli orati ledino. Sploh je sodeloval povsod, kjer je šlo za narodno prosveto ter za versko poglabitev. FKA se mu zahvaljuje za njegov veliki trud, njegovo delo pa nam in vsem, ki se bodo delovali v FKA, naj bo za zgled. Bog daj novemu paru obilo sreče!

MALA OZNANILA.

Iščem mesto za krojaško vajenka s stanovanjem in hrano v hiši. Cenjene dopise na: Franc Kuček, Formin, pošta Sv. Marjeta pri Moškanjcih. 609

Vajenca, pridnega in poštenega, sprejemem v trgovino z mešanim blagom takoj: Miklvi, Sv. Marjeta pri Moškanjcih. 612

Prodajam hišo z gospodarskim poslopjem v dobrem stanju ob glavni cesti, 4 orale zemljišča - 16 minut izven mesta. Cena po dogovoru. Naslov: G. Meglič, Slov. Bistrica. 608

Prodajam pet oralov posestva, obstoječega iz: njiv, gozda, vinograda, sadovnjaka, preše, poslopja. Cena nizka! Korošak Jožef, Koko-lajnsak, Sv. Jurij ob Ščavnici. 611

Zakaj bi ne kupil, ker je res poceni. Svila že od 9 naprej, belo platno 450, pisano 6, tiskovina (druk) 6, cajg 9, ženske nogavice 3, moške 250, samo kri Srečko Pihler, manu-faktura, Maribor, Gosposka ulica 5. 614

V Novi starinarni v Mariboru, Koroška cesta 3, dobite veliko ostankov cajga, belega platna, svile, žameta, volneno blago meter po 12 Din, oxford 5 Din, žepni robci 1 Din, blago za moške obleke, srajce, predpasnike, obleke za deklice in dečke, nove čevlje vseli vrst, jako poceni, šivalni stroj 550 Din. 615

Naznanilo. Ivan Šiško, mlinar, Bistrica pri Limbušu, zaradi selitve ne sprejem več strank. 613

Vabilo na XXVII. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Petrovčah dne 9. junija 1935, ob 9. uri dopoldne v zadržni pisarni. — Načelstvo. 616

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

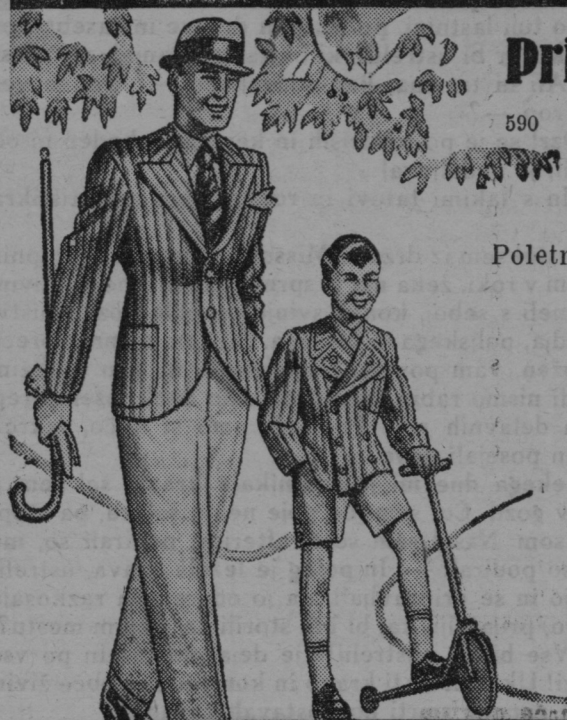
v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, Koroška c. 5

Sirite
„Slov. gospodarja“

Obleka dela človeka-TIVAR dela obleke

Prijetno poletje v

590

TIVAR OBLEKI!

Poletna moda je praktična: elegantne svetle hlače, lahek poseben suknjič brez podloge (janker).

Nabavite si tako obleko pri nas.

Niti v najtoplejših dneh Vam ne bo vroče

Bouret obleka	Din 190.— 240.—
Kaša hlače	Din 90.— 110.— 140.—
Janker	Din 110.— 130.—
Tricot - Sacco	Din 110.—
Bele Bouret hlače	Din 90.— 100.— 110.— 130.—
Otroški janker	Din 65.— 75.—
Velvet hlače	Din 40.— 45.— 50.—
Bouret hlače	Din 45.— 50.—

Vse naše poletne obleke se lahko perejo.

Obiščite nas!

TIVAR OBLEKE

MALA OZNANILA

Genik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Štiriletni deček se da za svojega ali drugače dobrim ljudem. Prosijo se usmiljena srca. Bezjak Anton, varuh, Sv. Andraž v Slov. goricah. 597

Kuharica v župnišče v Slovenskih goricah, katera razume vsa poljska dela, se sprejme. Naslov v upravi lista. 598

Dva dijaka se sprejmeta za prihodnjo šolsko leto. Dobra oskrba in nadzorstvo, 300 Din mesečno, kar se lahko plača tudi s pridelki. Vezjak, Maribor, Splavarska ulica 6. 606

Kartuzijanski samostan Pleterje v Sloveniji (pod Gorjanci) sprejema dva pobožna mladeniča ali moža, ki znata precej latinščine ter želita z molitvijo in pokoro služiti Bogu v lepi, zdravi prirodi. Sprejema tudi brate lajke. Podrobnejše navodilo daje: Kartuzija Pleterje, p. Št. Jernej, Dolenjsko, Dravska banovina. 563

Posestvo se zaradi smrti ugodno proda. 5 minut od postaje Grobelno. Vprašati pri Franc Kresnik, Gaberje pri Celju, Kovinarska ulica 2. 604

Posestvo manjše, čeprav več kilometrov od Maribora, kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Resno«. 603

Zaradi bolezni se proda 3 orale zemlje. Gregor Lipovnik, Tolstivrlj, Guštanj. 594

Gozdno posestvo pri Rogatcu 140 oralov je ugodno na prodaj. Vprašanja poslati na upravo lista pod »Gozdno posestvo«. 595

Kmetско posestvo 22 oralov na prodaj. Naslov v upravi lista. 576

Najlepša darila za birmance dobite v veliki izbiri pri J. Karlo, torbarstvo v Mariboru. Trg Svobode 6. 599

Moštna esenca, izvrstni izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 Din. Dnevna razpošiljatev. Drogerija Ivan Pečar, Maribor, Gosposka ulica 11. 537

Tudi birmancu privoščite dobro uro od urarja I. Jana, Maribor, Grajski trg. 599

Prodajam novo lovsko puško. Robič Franc, Sv. Križ 56, pošta Zg. Sv. Kungota. 591

Prodajam dve preši v dobrem stanju. Zel Fr., Sv. Trojica v Slov. goricah. 592

Ivan Kacin, Domžale pri Ljubljani, dobavlja harmonije od 2200 Din, pianine od 10.000 Din. Popravlja in uglašuje cerkvene orglje. Zahtevajte cenik! 570

Vsakovršno špecerijsko blago: fina banatska moka, kava, riž, pristno bučno, namizno, olivno, ripsovo, laneno olje vedno po najnižji ceni priporoča znana trgovina.

WEIS JOSIP

600

Maribor, Aleksandrova cesta 20.

Koks, domači in inozemski, pri večjem odjemu znaten popust, dobite pri Branku Mešovšek, Maribor, Tattenbachova ul. 13. 539

Nova trgovina

PETER, CELJE

Prešernova ulica 21.

prodaja že priznana po nizkih cenah ter je sedaj ponovno znižala cene vsemu blagu, posebno pa letnemu, ker želi razprodati vso letno zalogo. Radi tega so cene tako nizke. Prepričajte se pred nakupom v novi trgovini 605

PETER, CELJE

Prešernova ulica 21.

Gosp. duhovnikom

priporoča

Cirilova knjigarna v Mariboru na Aleksandrovi cesti sledeča dela:

Hättenschwiller: Wie gut der Heiland ist, I. in II. del kart. Din 144.—

Goodier: Jezus Christus als Mensch unter Menschen, kart. Din 105.—

Lippert: Die Kirche Christi, kart. Din 62.—, vez. Din 80.—

Greeve: Kurz und gut, kratke pridige, broš. Din 36.—

Dörner: Die ewigen Sterne, broš. Din 45.—

Bierbaum: Kurz und fasslich, broš. Din 56.—

Tongelen: I mGeiste des Evangeliums, pridige od binkoštna dobe dalje, broš. Din 50.—

Fattinger: Der Katechet erzählt, četrta izdaja, katera je pravkar izšla, vez. Din 100.—

Karl May:

Zaklad v Srebrnem jezeru.

(Dalje.)

In kak je bil rdečkar, ko so prišli prvi beli ljudje v deželo? Prijazno, zaupljivo jih je sprejel, njegovi gostje so bili. In kako je ravnal beli z rdečim? Ni mu bilo dovolj, da ga je oropal dežele in imetja, moral je rdeče ljudi, streljal in klal, do smrti jih je mučil za najmanjši prestopok. Od koga se je naučil Indijanec krvoločnosti, če ne od belega človeka? Zakaj mu torej zameriš njegovo krutost?

»Hm —! Je že res, kar praviš —. Ampak rdečkar mora izginiti, umreti mora! Takó mu je usojeno.«

»Da, umrl bo, ker ga ubijamo! In zakaj mora umreti? Pravijo, da zato, ker ni dovzeten za kulturo, ker je belemu s svojim divjim življenjem napoti. Kakó napačno! Kultura se ne dá človeku kar ustreliti v glavo kakor krogla, časa je treba za kulturni razvoj, mnogo časa. Ne razumem sicer tega, mislim pa da je treba stoletja. In — ali se dá rdečemu človeku čas in prilika, da bi se kulturno razvil? Kar na mah bi se naj iz divjaka prelevil v — ne vem, v kaj, v mestjana in učenjaka ali kaj. In ker se ne pokulturi kar na povečje, ga mislijo iztrebiti, napoti jim je —. Ako pošlješ šestletnega dečka v šolo, — ali ga namlatiš po glavi, če ni čez četrte ure že kar učenjak? Takó pa ravna jo z Indijanci!

Ne bom jih zagovarjal, nič mi ne koristi in tudi njim ne. Pa razdraži me, če kdo pravi, da sovraži rdeče pleme. Našel sem med njimi prav take dobre ljudi kakor pri belih, da, še boljše! In komu se moram vprav jaz zahvaliti, da nimam več lastne hiše in ne več družine in da se na stara leta klatim po divjini, komu, pravim, rdečim ali belim?

Kar razburil se je stari Blenter.

»Dom so ti uničili —? In družino —? Kako naj vem, kdo ti jo je —. Nisi nam še pravil o tem —.«

»Nisem, ker pravi mož take reči rajši v srce zagrebe, ko pa da bi govoril o njih.«

Umolknil je, mrko je gledal in pridjal:

»Le enega še potrebujem, poslednjega, ušel mi je —. Vodja je bil, najzlobnejši med vsemi —.«

Počasi je govoril, težke so bile njegove besede. Zaškrtal je in spet molčal.

Sočutno so ga izpraševali tovariši, bliže so se pomaknili k njemu.

»Pripoveduj — pripoveduj —! Olajšal si boš dušo!« so mu prigovarjali.

Strmel je v ogenj, sunil z nogo gorečo klado, da se je zaiskrilo, in pravil bolj za sebe ko za tovariše:

»Nisem jih ustrelil in tudi ne zaklal —. Do smrti sem jih pretepel, drugega za drugim —. Žive sem jih polovil, prav takó so morali umreti, kakor je umrla moja žena in kakor sta umrla sinova —. Šest jih je bilo, pet sem jih spravil s sveta, šesti mi je ušel —. Po vseh državah sem ga iskal in nazadnje je lopov takó premeteno zabrisal sled za seboj, da sem jo izgubil. In nisem je več našel —.

Pa našel jo bom —. Živi še, mlajši je ko jaz, mnogo mlajši —. In zato mislim, da ga bodo moje stare oči še srečale, preden bodo za večno ugasnile —.«

Molk je legel na družbo, vsi so slutili, da je mož doživljal nenavadne udarce usode. In dolgo je trajalo, da se je eden oglasil:

»Blenter, kdo je bil tisti človek?»

Stari se je zdramil iz zamišljenosti.

»Kdo je bil —? Ni bil Indijanec, bel človek je bil, zločinec, kakršnega ni najti med rdečimi.

Da, možje! In povedal vam bom celó, da je bil tisto, kar ste vi vsi, kar sem tudi jaz sedaj, — rafter je bil!«

Zavzeli so se.

»Kaj —? Rafterji so pomorili tvojo družino —?»

»Da, rafterji! Nikar si ne domišljajte, da smete biti ponošni na svojo obrt in da ste kaj boljšega, nego so rdeči! Vsi, kar nas je tukaj, vsi smo čisto navadni tatovi in roparji!«

Ogorčeno so mu ugovarjali od vseh strani. Pa ni se dal ugnati.

»Tale reka, ki ob njej taborimo, tale gozd, ki ga podiramo in prodajamo, — vse to ni naša last. Segli smo po tuji lastnini, po lastnini države in zasebnikov. In vsakogar bi ustrelili, ki bi nas preganjal, celó lastnika. Ali ni tatvina, kar počenjamo —? Da, še več, ali ni rop —?»

Ozrl se je po tovariših in ker mu nobeden ni odgovoril, je nadaljeval:

»In s takimi tatovi in roparji sem imel tistikrat posla.

Prišel sem iz države Missouri s pravilnim kupnim pismom v roki, žena me je spremljala in sinova. Živino smo imeli s seboj, konje, svinje pa poln voz pohištva in orodja, poljskega in hišnega. Bil sem namreč precej premožen, vam povem. Naseljencev ni bilo v bližini, jih tudi nismo rabili, osem rok smo imeli, osem krepkih in delavnih rok. Postavili smo si kočó, izkrcili gozd in posejali njive.

Nekega dne mi je zmanjkala krava, šel sem jo iskat v gozd. Čul sem, da poje nekje sekira, pa stopil za glasom. Našel sem šest rafterjev, podirali so, moj gozd so podirali —. In poleg je ležala krava, ustrelili so si jo in se pripravljali, da jo oderejo in razkosajo.

No, prijatelji, kaj bi bili storili na mojem mestu?»

»Vse bi bil postrelil!« je dejal eden. »In po vsej pravici! Ukradli so ti kravo in konjski ali vobče živinski tat zapade smrti po postavah zapada.«

»Je res. Pa nisem jih postrelil. Prijazno sem jim prigovarjal in zahteval, da morajo zapustiti moje posestvo in mi plačati kravo. Smejali so se mi.

In drugi dan mi je manjkala tudi druga krava, rafterji so jo odvedli. Razkosali so jo, razrezali meso v dolge trake in sušili na zraku, zalogo so si pripravljali. Zagrozil sem jim, da se bom poslužil svojih pravic, ter zahteval denar za kravo. Eden njih, tisti, ki je govoril za druge, je dvignil puško, pa prehitel sem ga in mu jo zdrobil s svojim strelom. In nato sem pohitel po sinove. Nismo se bali tistih treh rafterjev, pa ko smo prihiteli nazaj, jih ni bilo več. Utegnili so se skrivati kje v bližini, več dni se nismo genili od kočó.

Četrty dan pa nam je pošlo meso in odšel sem s starejšim sinom na lov. Seveda sva se previdno ozirala po gozdu, pa o rafterjih ni bilo sledi. Tiho sva se plazila po goščavi, morebiti za dvajset korakov vsaksebi, — in tedaj nenadoma opazim vodjo rafterjev za debelim deblom. Ni me videl, dvignil je puško in pomeril na sina.

Ne ubijam brez sile ljudi, zato sem brz priskočil, mu izdrl puško iz rok pa nož in pištolo izza pasu ter ga udaril v obraz, da je zletel po tleh. Ni se onesvestil, nemudoma se je pobral in skočil v gozd, še preden sem utegnil zagrabiti po njem.

»Vsi vragi —! Svojo neumnost si pozneje še bridko obžaloval! Lopov se je seveda maščeval —!«

Stari je vstal.

»Da, maščeval se je!«

Spomini so ga razburili, molčé je stopil nekajkrat ob kočó, pa spet sédel in nadaljeval:

»Lopov je torej zbežal. Nisva se zmenila za nje-ga, šla sva po lov, sreča nama je bila mila, obilen plen sva nesla domov. Stopil sem za kočó, da odložim divjad na dvorišču, sin pa je šel v sobo. Zdelo se mi je, da čujem prestrašen klic, pa nisem se zmenil, žal —.

Ko odprem vrata, zagledam svoje ljudi zvezane na tleh in obenem so planili po meni od desne in leve in me podrli na tla. Vodja je porabil priliko, ko sva bila z doma, pa napadel ženo in mlajšega sina ter počakal na naju. Ko je vstopil starejši, je videl, kaj se je zgodilo, kričnil je in se mislil obrniti, pa ni več utegnil zbežati. Tudi mene so zvezali še preden sem vedel kako in kaj. Usta so mi zamašili.

In nato so se godile reči, ki vam jih z besedami ne morem popisati —.

Pomolčal je in škrtal, da ga je bilo strašno slišati. In z grobnim glasom je nadaljeval:

(Dalje sledi.)

Na postaji.

»Nosač, hitro, hitro!«

»Sem že tu.«

»Moja prtljaga je izginila!«

»No, potem me pa ne potrebujete.«

V šoli.

»Jaz nisem kričal.«

»Ti nisi kričal.«

»On ni kričal.«

»Jurček ponovi!«

»Nihče ni kričal, go-spod učitelj!«

Poboljšal se je.

»Kaj, vaš sin je že zopet zaprt? Mislil sem, da se je poboljšal.«

»Saj se je tudi. Zadnjič so ga obsodili na tri leta, zdaj bo sedel samo poldrugo leto.«

Zapravljivka.

»Ne vem, kaj je moji ženi. Ves dan zahteva od mene denar. Zjutraj, ko vstanem, zahteva denar. Opoldne, ko se vrnem iz pisarne, zahteva denar. Po obedu, preden odidem v kavarno, zahteva denar. Ko se zvečer vrnem, že spet zahteva denar, in preden grem spat, spet denar!«

»Kaj pa počne s takim denarjem?»

»Kaj vem! Saj ga ji ne dam!«

Ribarjenje.

— Že tri ure zijate vame, čemu pa si sami ne navabite trnka?

— Po pravici povedano, se mi zdi preveč dolgočasno.

Nikoli v življenju še ni zatislil oči.

Oskar Rogers, nekdanji ribič, star sedaj 83 let, trdi, da spi z odprtimi očmi in da še ni nikdar v življenju zatislil svojih oči.

Najstarejše godalo je ksilofon.

ki obstoji iz lesenih desic, po katerih tolčejo s kladivci. Ksilofoni so bili po Indiji v rabi že dobrih 1000 let pr. Kr., torej pred 4000 leti. Indijci so imenovali ksilofon ranat in je imel v najstarejši obliki šest glasov. Krog leta 500 pr. Kr. je posedal indijski ranat že 20 glasov. Na otoku Java pod Indijo so imenovali to godalo koto in je obsegalo 8 glasov. Ksilofoni v starem veku so bili na glasu radi umetnosti.

Vporaba popra

na celem svetu znaša letno 40.000 ton.

Mostin esenca za izdelovanje dobre in zdrave domače pijače. Priporoča drogerija Kanc-Wolfram, Maribor, Gosposka ulica 33. 405

Kose najboljše, garantirane kakovosti, brusne kamne, srpe in drugo orodje ter železnino, cement, špecerijo kupujte pri Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg 14, Gubčeva 2. 562

Na prodaj: vozila in sesalka, 1 močna kočija, 22 močna okovana tovorna vozova za 16 in 18 mt, 1 močan in okovani tovorni voz za 35 mt, 1 sesalka na pritisk (Saug- und Druk-kumpe) pri Francu Ivančič, kovaču v Ljutomeru. 575

Kmetovalci. Najboljše kose znamke »Vulkan« si nabavite le v staroznani trgovini železa **V. Kūhar** naslednik **A. Menz**, Maribor, pri frančiškanski cerkvi. Priporoča se Vam tudi vsa druga železnina ter **apno, cement** itd. v veliki zalogi, po zmernih cenah. 580

Propaganda za Slovenske gorice. Vsako nedeljo in praznik vozi lenarški avtobus iz Maribora ob 13.30 in pride do Sv. Trojice ob 14.30 ter se vrača od Sv. Trojice ob 18.45, od Sv. Lenarta ob 19 in od Sv. Marjete ob 19.20. Vožnja stane od Maribora do Sv. Marjete 10 Din, do Sv. Lenarta 12 Din, do Sv. Trojice 15 Din in velja karta, ki se je kupila k popoldanski vožnji, tudi za povratek. Isto velja tudi za popoldanske vožnje od Sv. Trojice, oziroma Sv. Lenarta proti Mariboru in nazaj, ki se vršijo po razglašenem voznem redu. 596

Cirilova knjigarna

v Mariboru
nudi najnovejše knjige:

Dr. Jeraj: Cerkevna zgodovina, vez. Din 55.—, so na razpolago samo vezani izvodi.
Dr. Opeka: Iz mojih rimskih let, broš. Din 45.—, vez. Din 56.—.
Zeyer-Kranjc: Vrt Marijin, broš. Din 12.—, vez. Din 20.
Naša pot VI. zvezek: »Naše včlanjanje v Christusa«, broš. Din 8.—.
Glonar: Nemško-slovenski in slovensko-nemški slovar, vez. Din 120.—.
Album slik: »Iz naših gora«, Din 50.—.
Kalinšek: Slovenska kuharica, 8. pomnožena in izpopolnjena izdaja, vez. Din 160.—.
Jug: Praktični čebelar, najnovejša izdaja, broš. Din 40.—.
Prvi jugoslovanski modni album, za najfinejše in najbolj preproste damske obleke, Din 60.—.
Roland-Dorgeles: Leseni križi, vez. Din 45.—, najboljši umetniški vojni roman.
Novak Vilko: Slovenska krajina, zgodovinski in zemljepisni pregled, broš. Din 60.—, vez. Din 80.—.

Bolečine v nogah

Ne obupajte, zakaj dnevi neznosnih bolečin so minuli. Danes se lahko hitro rešite najhujših vnetij, oteklin in bolečin v preobčutljivih nogah, ne glede na to, iz katerega vzroka so nastale. Nabavite si zavojček Saltrat Rodella in vsujte ga polno pest v toplo vodo. Takoj, ko boste pomohli noge v to zdravilno kislikovo kopel, bodo vnetja izginila, razvnelo tkivo pa se bo oblažilo in osvežilo. Pravilna cirkulacija krvi bo urejena in Vaše noge bodo oživele v novem življenju. Ta enostavni recept prinaša dnevno tiščenje ljudem, ki so že mislili, da ni rešitve za njihove muke, v kratkem roku od 3 minut popolno olajšanje. Kurja očesa in trda koža se omehčajo ter se lahko popolnoma odstranijo. Saltrat Rodell nikdar ne odreče. Nabavite si Saltrat Rodell pri svojem lekarnarju še danes in poslužite se ga takoj zvečer.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Kdor v »Slovenskem gospodarju« oglašuje, uspeha gotovo se raduje!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1.500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode, vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in končno jamči za varnost vlog v znesku 55.000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastoj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

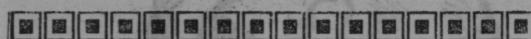
Kupujte pri naših inserentih!

Blago za zavese

po 4 Din

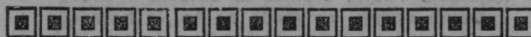
536

v TRPINOVEM BAZARU.

**Vsi, ki potujete,
ne pozabite na
novi vozni red!**

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej D 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema: **TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.**

Važno za hišne posestnike in cerkveno-konkurenčne odbore.

Vse strel vodne naprave Vam preizkusi ter eventuelne napake popravi po konkurenčni ceni z 10letno pismeno garancijo

ANTON ROŠIČ

splošno stavbeno in galanterijsko kleparstvo ter specialni oddelek za napeljevanje in preizkušnje strel vodov v MARIBORU, brzojav: Romih, klepar, Maribor.

Zadostuje dopisnica, da Vas obiščemo. — Priporočam se tudi za vsa druga kleparska dela, kakor pokrievanje zvonikov, pleskanje, popravila itd.

270

Mizarji pozor!

Okras za mrtvaške rakve, tapete, prte, zglativnike itd. nud. najugodnejše galanterijska trgovina **Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska 26.**

Oglasujte v „Sl. gospodarju“!

Za mesec junij!

Kipe presv. Srca Jezusovega dobite po najugodnejši ceni v naših prodajalnah:

velikost cm	17	20	25	30	30	35
cena Din	36.—	44.—	56.—	62.—	82.—	94.—
velikost cm	37	40	42	50	75	100
cena Din	102.—	120.—	115.—	250.—	400.—	1720.—2150.—

Srce Jezusovo z razpetimi rokami:

velikost cm	22	25	30	40
cena Din	100.—	120.—	160.—	280.—

Kdor ne more kupiti kipa, si naj nabavi primerno lepo sliko. — Cene slikain:

velikost cm	19×26	24×34	32×42	39×51	47×63	54×73
cena Din	2.75	4.50	8.—	13.—	20.—	26.—

Vse nabožne predmete kupujte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
VONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici. 167

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih

obrestnje najboljše.

Denar je pri njej naložen po-

polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg re-

zerv in hiš nad 5000 članov-po-

sestnikov z vsem svojim pre-

moženjem!